

Portál občana

EG cloud

§

SONIA

Digitalizace stavebního řízení

Digitální technická mapa

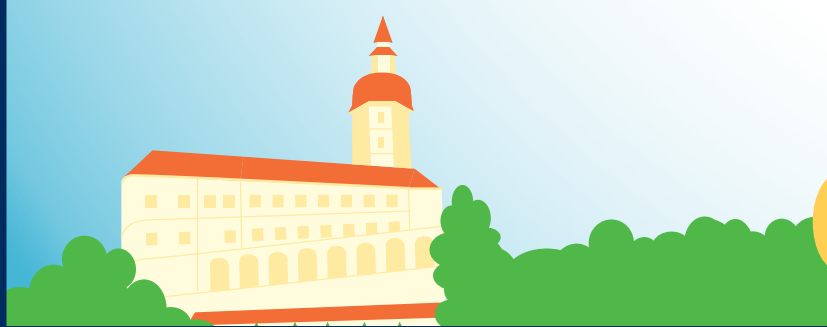
Umělá inteligence

On-line průmysl

Sítě 5G

Zpráva z konference v Mikulově:

STOUPÁME? UŽ?

Vážení čtenáři,

držíte v rukou třetí číslo magazínu Egovernment v tomto roce, které je tradičně věnováno prezentacím, diskuzím a závěrům konference **e-government 20:10**, která proběhla v září v Mikulově. Najdete zde popis zásadních prezentací úvodního bloku konference a rozpracovaná některá základní témata. Pokud Vás zajímají jednotlivé PPT, případně si chcete prohlédnout fotogalerii konference, naleznete je na www.egovernment.cz v sekci Mikulov 2019.

Pro zahájení letošního ročníku konference e-government 20:10, aneb žijem si jak na zámku, ať to trvá věčně, jsem si vzal na pomoc čísla. Konkrétně ta, která jsou výstupy jednotlivých žebříčků hodnotících elektronizaci veřejné správy, nebo chcete-li e-government, především v rámci Evropy. A to z mnoha různých pohledů. Pravda je, přinejmenším z pohledu České republiky, příznivější, tvrdá.

Tak například **EGDI – eGovernment Development Index** (OSN) za rok 2018 (žebříček se vytváří s dvouletou periodou, pro letošní rok jsme tedy museli použít loňský výstup), hodnotí tři základní roviny – lidský kapitál, rozvoj sítí a infrastruktury a kvalitu on-line služeb. Za poslední roky je viditelný náš sestup až na loňskou 54. pozici.

DESI tedy Digital Economy and Society Index (EK) má o něco širší záběr – konektivitu, lidský kapitál, využití internetu, digitalizaci VS a integraci digitálních technologií. Zde se ČR nachází na 14. místě z 25 hodnocených zemí.

Aktuálně, krátce po konání konference, bylo možné toto hodnocení doplnit čerstvým žebříčkem **IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019**, který vydává švýcarský institut IMD hodnotící digitální konkurenceschopnost. V něm jsme klesli z 33. na 37. místo.

Tedy, suchým pohledem čísel, jsme většinou pod průměrem daného žebříčku a klesáme. Na výroční konferenci e-governmentu tedy rozhodně žádná povzbuzující zpráva. I proto jsme byli zvědaví, zda má ČR připravený nějaký záchranný plán. Nějakou představu jak obrátit náš sestup na vzestup. Bylo zřejmé, že diskuze a prezentace budou věnovány zásadním aktualitám současnosti, tedy Portálu občana, aktualitám z datových schránek, eGovernment Cloudu, Návrhu zákona o právu na digitální služby, projektu SONIA, respektive Bank ID a řadě dalších. Debata byla rozsáhlá, živá a plná optimismu, že v souhrnu je toto vše, co bylo v Mikulově prezentováno tím, co nás nyní potáhne napříč jednotlivými žebříčky vzhůru. Na následujících stránkách můžete sami posoudit, zda se jedná pouze o záplaty, které zbrzdí naše klesání, nebo nové „médium“, které nás vynese do oblak.

Michal Jirkovský,
šéfredaktor

Redakce	ÚVODNÍ SLOVO	2
	OBSAH, TIRÁŽ	3
Konference Mikulov	REKAPITULACE NA ÚVOD	4-5
	PORTÁL OBČANA	6-7
	NÁRODNÍ IDENTITNÍ PROSTOR	8-10
	DIGITÁLNÍ SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ	12
	OD ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ K PROPOJENÉMU DATOVÉMU FONDU	14-15
	EGOVERNMENT CLOUD	16-17
	E-NESCHOPENKA A E-GOVERNMENT	18-19
	ELEKTRONIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY U KULATÉHO STOLU	20-23
	PŘEDPOKLADY ÚSPĚŠNÉ DIGITÁLNÍ IDENTITY	24
	SVĚTLÁ BUDOUCNOST CLOUDOVÝCH SLUŽEB VE STÁTNÍ SPRÁVĚ?	25
	VYJÁDRĚNÍ K EXISTENCI SÍTÍ POMOCÍ PORTÁLU OBČANA	26-27
	SVĚTLÁ BUDOUCNOST CLOUDOVÝCH SLUŽEB VE STÁTNÍ SPRÁVĚ?	25
	HYBRIDNÍ CLOUD	28-31
	PRŮVODCE INTENT-BASED TECHNOLOGIÍ	32-34
NOVÉ ELEKTRONICKÉ SLUŽBY MĚSTA RÁJEC-JESTŘEBÍ	36	
MĚSTO MIKULOV PODEPISUJE ELEKTRONICKY	37	
SERVICE DESK MPSV	38-39	

V rámci České a Slovenské republiky vydává:

info♦com s.r.o., Na Zatlance 10, 150 00 Praha 5

www.infocom.cz

IČO: 26426331

zapsána u Městského soudu v Praze

pod č. C - 81357

tel.: 241 412 518

e-mail: egovernment@egovernment.cz

http: www.egovernment.cz

twitter: @EgovernmentMag

facebook: @EgovernmentMagazin

Šéfredaktor: Ing. Michal Jirkovský

Korektorka: PhDr. Helena Veverková

Asistentka: Martina Maksymovová

Grafika: PROPAGANDA, Malá Štupartská 7, Praha 1

Tiskárna: A. R. GARAMOND s.r.o., Belnická 758, 252 42 Jesenice

Registrační číslo: MK ČR E 11364

ISSN 1801-9420

Reprodukce celku ani jeho částí v jakémkoliv provedení není povolena bez výslovného souhlasu Egovernment - info♦com.

Registrace:

Magazín Egovernment je distribuován, na základě registrace, pracovníkům veřejné správy v České republice a na Slovensku **ZDARMA**. Ostatní čtenáři, kteří nejsou pracovníky veřejné správy, zaplatí cenu **100 Kč (4 EUR)** bez DPH/**výtisk, tj. 400 Kč (16 EUR)** bez DPH **ročně**.

S registrací získáte, kromě pravidelného zasílání magazínu, i informace o dalších projektech, které realizuje společnost **info♦com** s.r.o.

REKAPITULACE NA ÚVOD

Kromě samotného přivítání účastníků konference a pozdravení jménem ministra vnitra chtěl náměstek Jaroslav Strouhal poukázat na to, co vše MV ČR za uplynulý rok udělalo a o čem budou jeho pracovníci v rámci konference hovořit.

OBČANSKÉ PRŮKAZY

Elektronické občanské průkazy jsou vydávány již téměř rok a půl. Za tuto dobu jich bylo vydáno 1 400 000 a zhruba 1/3 občanů, jejich držitelů, si aktivovala elektronickou část eOP. Je důležité zdůraznit, že eOP není platná pouze pro ČR, ale že se jedná o určitou vstupní bránu do Evropy. Jde totiž o identitní a identifikační prostředek pro elektronické služby v rámci celého evropského prostoru. Bylo ukončeno tzv. prenotifikační řízení a nyní čekáme na formální zveřejnění notifikačního rozhodnutí ve věstníku EU. To tedy znamená, že elektronický občanský průkaz ČR je prostředkem pro identifikaci občanů ČR v ostatních státech EU pro stupeň ověření vysoká. Tím bylo, mimo jiné, naplněno nařízení eIDAS, které jsme inkorporovali do českého právního řádu zákonem o identitě a identifikaci, který nabyl účinnosti v loňském roce současně s novelou zákona o občanských průkazech.

LEGISLATIVA

MV ČR v posledních třech letech připravilo několik zásadních novel či nových právních předpisů. V současné době je tím nejvýznamnějším legislativním počinem návrh, který vznikl na základě iniciativy prezidenta ICT Unie Zdeňka Zajíčka, tedy návrh zákona o právu na digitální služby. Tato norma má za sebou poměrně bouřlivý vývoj. Samotný nápad vznikl v podstatě v loňském roce na jaře a za tu poměrně krátkou vyvolal řadu emocí. Nakonec se ale podařilo najít pozitivní kompromis mezi všemi, kterých se týká, především pak mezi jeho iniciátory a těmi, na něž bude dopadat, tedy OVM. Návrh byl podroben meziresortnímu připomínkovému řízení, v jehož průběhu se sešlo zhruba 400 připomínek. V polovině srpna se podařilo všechny připomínky vypořádat a návrh zákona tak trochu „nakynul“ do tvaru významného pozměňovacího návrhu (zhruba 48 stran). Návrh zákona o právu na digitální služby, který by měla Poslanecká sněmovna projedná-

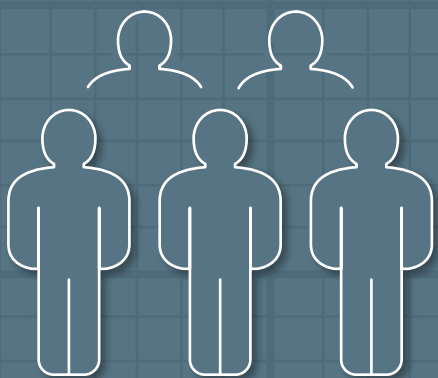
JUDr. Jaroslav Strouhal,
náměstek ministra vnitra
pro řízení sekce ICT, MV ČR

vat, je tedy jakousi střešovou normou, která ve velkém zjednodušení stanovuje to, co se v rámci debat o eGovernmentu v ČR skloňuje posledních deset let – jednotný datový fond, obíhají data, nikoli lidé, preferuje se právo na digitální úkon atp. Podstatnou myšlenkou je například poskytnutí slevy pro toho, kdo činí právní úkon elektronicky oproti papírové verzi. K samotnému návrhu zákona se připojuje novelizační balíček toho, co nazýváme digitální legislativou. Novelizuje se konkrétně správní řád, Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zákon o základních registrech a řada dalších. Komplexnost právní úpravy je tedy značná a bude to mít pozitivní dopad na nás na všechny. Všichni předkladatelé návrhu si jsou vědomi, že takovou rozsáhlou záležitost není možné spustit obratem.

To je důvod, proč tato právní norma předvídá postupný náběh, postupnou dělenou účinnost. Celá záležitost je provázána s programem Digitální Česko, na který, jak to vypadá, bude nyní nově vyčleněno téměř 0,5 mld. Kč, přičemž převážná část těchto peněz bude určena k propojení datového fondu, tedy propojení jednotlivých informačních systémů veřejné správy.

Den před konferencí v Mikulově návrh zákona o právu na digitální služby probíral podvýbor pro e-Government Poslanecké sněmovny, který jej schválil. Následovat by mělo „kolečko“ projednávání v jednotlivých výborech PSP ČR.

PORTÁL OBČANA

Další, v zásadě zlomovou, záležitostí je Portál občana. Vloni v září jsme zde v Mikulově ukázali poprvé funkční Portál občana. Tehdy bylo k dispozici zhruba 30 služeb. V současné době došlo k rozšíření na více než 100 služeb a ze statistik, které má MV ČR k dispozici, vyplývá, že se jedná o hojně využívanou platformu. Nejvíce využívanými jsou tzv. každodenní služby – agenda katastru nemovitostí, agenda registru řidičů, agenda živnostenského podnikání a řada dalších. Podstatné je, že MV ČR připravilo tuto platformu jako otevřený portál, a nyní je tedy především na ostatních úřadech, aby se do jeho prostředí připojovaly svojí nabídkou služeb. K tomu by měl napomoci i zmiňovaný zákon o právu na digitální služby i samotná jednoduchost ovládání Portálu, kdy se jedná o souhrn „dlaždic“, které nabízejí jednotlivé služby.

DATOVÉ SCHRÁNKY

Náměstek Strouhal v rámci zahájení konference podle vlastních slov s potěšením uvedl, že ke dni 5. 8. 2019 přesáhl počet zřízených datových schránek jeden milion. Konkrétně ona milonová datová schránka byla zřízena

v městysu Kounice. Současně došlo ke změně loga datových schránek. MV ČR vedlo v tomto smyslu informační kampaň upozorňující rovněž na rozšíření portfolia nabízených služeb datových schránek.

Kromě těchto hlavních témat bude MV ČR v rámci konference prezentovat například rozvoj projektu centrálního místa služeb 2.0. V rámci tématu eGON Service Bus o tom bude hovořit podrobněji Ondřej Felix (strana 14). Rovněž důležitým a dynamicky se rozvíjícím tématem je eGovernment Cloud.

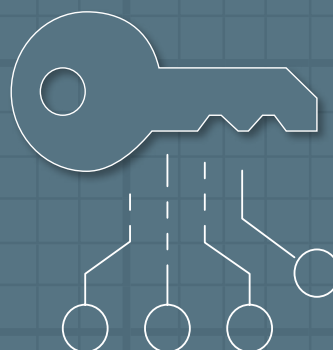
I za přispění a spolupráce akademického sektoru (konkrétně prof. Voříšek) je eGC již tři roky připravován a nyní se začíná tato realizace naplňovat. Podrobnosti bude prezentovat Miroslav Tůma.

Z dalších projektů, které MV ČR finalizuje, zmínil Jaroslav Strouhal ještě systém elektronické Sbírký zákonů, který se blíží svému dokončení, případně problematiku otevřených dat. V této oblasti byla ČR ještě před třemi lety hodnocena jako outsider a nyní jsme jedni z lídrů této problematiky v rámci EU.

CO SE CHYSTÁ?

Závěrem svého vystoupení náměstek ministra vnitra Jaroslav Strouhal upozornil, že odbor hlavního architekta ministerstva vnitra připravuje mobilní identitní prostředek, který by umožňoval se pohodlně prostřednictvím NIA přihlašovat do Portálu občana, respektive do jednotlivých agentových systémů. V tuto chvíli již funguje v rámci IS DS tzv. mobilní klíč. To je v podstatě jednoduchá aplikace instalovatelná do chytrých telefonů, která vám, aniž byste museli vyplňovat všechna hesla a údaje o sobě, umožní se přihlásit do zmíněného portálu krátkou a jednoduchou cestou.

Protože se jedná o žhavou novinku, zakončil své vystoupení živou ukázkou mobilního klíče.

PORTÁL OBČANA

Roman Vrba v souvislosti s Portálem občana uvedl, že se jedná o dynamicky se rozvíjející projekt. Víceméně každý měsíc je zde možné sledovat posun či nové možnosti. Jednou z těch zásadních jsou notifikační služby. Občan si tak zde nyní může nastavit varování, která mu budou v konkrétních pravidelných intervalech zasílána před koncem platnosti určitých dokumentů a oprávnění (řidičský průkaz, atp.).

Další z důležitých novinek je existence kompletní anglické verze Portálu. Ta je samozřejmě určena především pro cizince žijící v ČR. Důležité určitě je, že se nejedná o „pouhý“ překlad českého originálu, ale skutečně o plnohodnotnou cizojazyčnou verzi.

Byl rozšířen formulář technické podpory Portálu, protože potřebujeme komunikovat a je nutné odlaďovat případné chyby, aby se klient, který používá Portál občana, mohl velmi jednoduše spojit s naší technickou podporou.

Službou, která výrazně zvýšila návštěvnost Portálu, jsou informace z Registru řidičů. Je zde samozřejmě možné sledovat vlastní stav bodového hodnocení řidiče, ale kromě toho i další důležité informace, jako typ, respektive rozsah řidičského oprávnění, profesní způsobilost, zákazy řízení, spáchané přestupky a další.

Začátkem měsíce října bude prostřednictvím Portálu k dispozici (již je otestován) výpis z živnostenského rejstříku. Nadále tedy nebude nutné žádat o tento výpis prostřednictvím datové schránky a pouhým kliknutím v rámci Portálu jej bude možné stáhnout. Od prvního ledna pak bude stejným způsobem fungovat i výpis z Rejstříku trestů.

Ve spolupráci s městem Říčany a jejich dodavatelem Kadlec - elektronika je nyní spouštěna nabídka objednávkového systému. I na základě zahraničních zkušeností je zřejmé, že obecně jednou z nejvíce využívaných služeb je právě elektronické objednávání na úřad. Samozřejmě i nadále jsou momenty v rámci úředního postupu, které vyžadují osobní návštěvu úřadu - například v případě nového občanského průkazu je nezbytné přijít a vyfotit se na místě, ale je možné si je zpříjemnit právě oním objednáním na konkrétní termín a čas. Rezervace, kterou si občan vytvoří prostřednictvím Portálu, se automaticky uloží do elektronického kalendá-

Ing. Roman Vrba, ředitel odboru eGovernmentu, MV ČR

ře a následně v pravidelných intervalech bude v předstihu automaticky připomínána.

PŘÍSTUPNOST PODLE ZÁKONA

Roman Vrba upozornil, že i díky dění kolem návrhu zákona o právu na digitální služby zůstal trochu stranou pozornosti zákon č. 99/2019 Sb. Přitom se jedná o zásadní zákon, kterým vznikají úřadům velké povinnosti. Pokud provozují vlastní web či aplikaci, musí nyní dodržovat pravidla přístupnosti definovaná tímto zákonem tak, aby byla snadno vnímatelná, ovladatelná, srozumitelná a stabilní i z pohledu osob se zdravotním postižením. V tomto směru je důležité datum 23. září 2019 - od tohoto data musí splňovat uvedené podmínky všechny **NOVÉ** weby a aplikace. MV ČR začne s kontrolní činností **1. ledna 2020** a následně od **23. září 2020** se budou uvést povinnosti vztahovat nejen na nové, ale i na stávající weby a aplikace.

DATOVÉ SCHRÁNKY

Jak už bylo řečeno, datové schránky slaví deset let a zároveň milion zřízených DS. Ten nárůst byl postupný, když po třech letech provozu bylo, kromě OVM, zřízeno 44 000

DS fyzických a fyzických podnikajících osob, v roce 2015 130 000 a dnes je to 326 000 datových schránek FO a FPO.

Značný nárůst byl zaznamenán právě v letošním roce. Může se na tom podílet více faktorů – od změny loga, přes celkovou změnu designu, která vedla ke zjednodušení a zpřehlednění, až po skutečnost, že v prvním pololetí roku 2019 byla realizována kampaň na propagaci DS. MV ČR se na základě statistik nyní snaží určit, jaké služby lidé využívají, a podle toho skládat nabídku digitálních služeb.

MOBILNÍ KLÍČ

Během prázdnin MV ČR rozeslalo systémovou datovou zprávu všem uživatelům o možnostech zřízení nového produktu – mobilního klíče. Výsledek je podle Romana Vrby potěšující, protože 36 000 osob si jej skutečně zřídilo i přesto, že se jednalo o letní období dovolených.

Další zásadní číslo ve statistikách, které se týkají e-governmentu, je počet výpisů CzechPOINTu. Ukazují se zde například skutečnosti, že více jak půl milionu lidí si pořídilo výpis z rejstříku trestů na kontaktním místě, tzn. museli někam dojet a zaplatit za tuto službu. Oproti tomu počet výpisů přes Portál občana, respektive přes Portál veřejné správy, který funguje od roku 2015, činí pouhých 7 000. Je to zarážející, neboť výpisy touto cestou jsou bez nutnosti fyzické návštěvy a zadarmo. Podle Romana Vrby tomu tak je nejen proto, že by občané o této službě nevěděli, ale i proto, že VS v řadě případů stále není schopna přijmout konkrétní dokument v elektronické podobě. Pro řadu úřadů je stále přednostní papírová verze dokumentu opatřená příslušnými razítky. Dochází tedy k situaci, kdy sice nabízíme služby, které mohou být zajímavé, ale měli bychom nejprve dořešit, zda je zbytek veřejné správy schopna procesně fungovat v digitálním režimu.

CzechPOINTů je nyní k dispozici 7 344 a s novým zákonem o právu na digitální službu bezpochyby dojde k jejich podstatnému rozšíření. Podle Romana Vrby se pak budeme patrně bavit o největší síti kontaktních míst v ČR. Poslední rok a půl spolupracuje MV ČR rovněž s MZV na rozšiřování CZP v rámci úřadů v zahraničí. Změnou zákona by se toto rozšiřování mělo stát jednodušším.

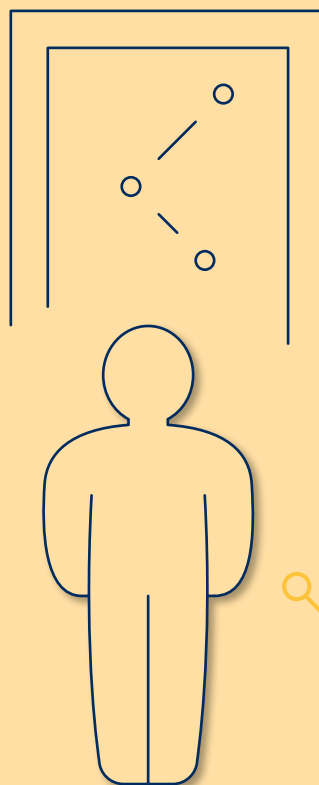
SOCIÁLNÍ SÍTĚ

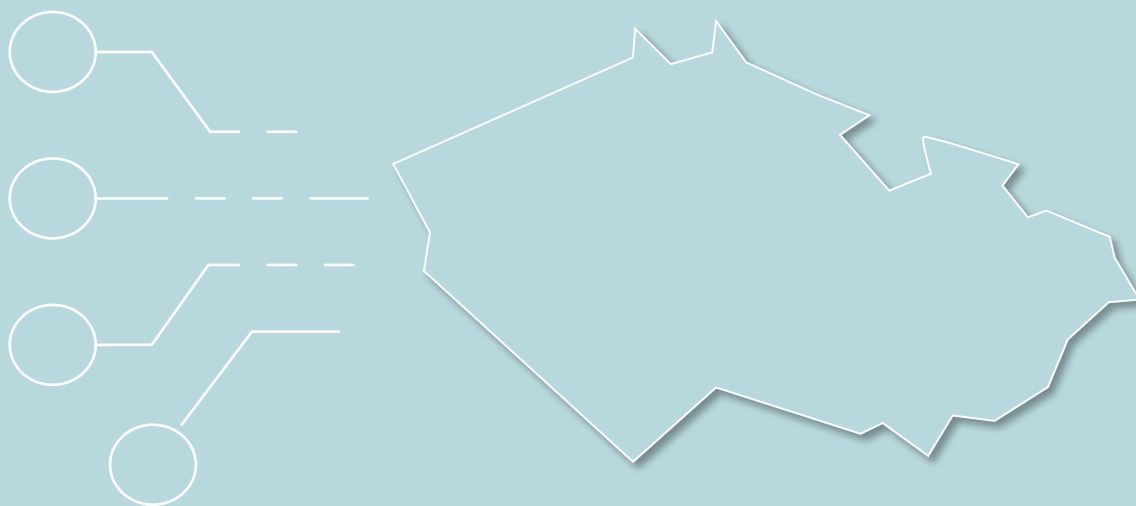
MV ČR samozřejmě nepomíjí ani sféru sociálních sítí a zkouší je využít na propagaci jednotlivých služeb. V průběhu prázdnin například proběhla kampaň banerové reklamy na Novinkách.cz. Překvapením například bylo zjištění, že propagace služeb e-governmentu zřejmě dává smysl spíše jako jednorázové upozornění než průběžná připomínka. Stejně tak bylo zajímavé zjištění, že pro vyhledávání klíčových slov e-governmentu je lidmi preferován Seznam oproti Google.

ZÁVĚR

Roman Vrba uvedl, že do budoucna se MV ČR bude více specializovat na komunikaci s klientem. V současné době zde taková komunikace chybí – nemáme žádné call centrum, žádné jednotné telefonní číslo pro dotazy, kde by byly poskytovány rady typu, jak instalovat eOP, jak se přihlásit k Portálu občana atp.

A závěrečná informace se týkala workshopu, který proběhl těsně před konferencí v Mikulově na téma otevřený kód. Code.gov.cz je podle Romana Vrby další velké téma, které může e-government posunout vpřed, neboť je určitě možné v rámci veřejné správy sdílet kód tak, aby jej všechny úřady měly k dispozici a nemuseli všichni vyvíjet již hotová řešení.

NÁRODNÍ IDENTITNÍ PROSTOR

Národní identitní autorita je klíčový systém státu, který vedle portálových řešení, o kterých mluvil Roman Vrba, a vedle propojeného datového fondu, o kterém bude mluvit Ondřej Felix, je zásadním pro elektronizaci veřejné správy, aby skutečně fungovala.

Svoje vystoupení Petr Kuchař zahájil opakováním základní definice – právní kvalifikací toho, proč elektronickou identifikaci můžeme používat:

§ 2 zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, uvádí: „Vyžaduje-li právní předpis nebo výkon působnosti prokázání totožnosti, lze umožnit prokázání totožnosti s využitím elektronické identifikace pouze prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace (dále jen „kvalifikovaný systém“).“

Není tedy přípustné, aby se vydávaly nějaké proprietární identitní údaje. Identita je jedna, jedná se o záznam v ROB. Můžeme k ní mít neomezeně identitních prostředků a každý prostředek může mít různé úrovně.

NIP

Princip Národního identitního schématu je stále stejný (obrázek 1). V horní části se nacházejí servis provideři, neboli poskytovatelé on-line služeb. Srdcem toho obrázku je Národní identitní autorita, která od poloviny loňského roku bije. Je opřena o propojený datový fond, základní registry a eGSB a dole jsou ti, kteří jednotlivé identity

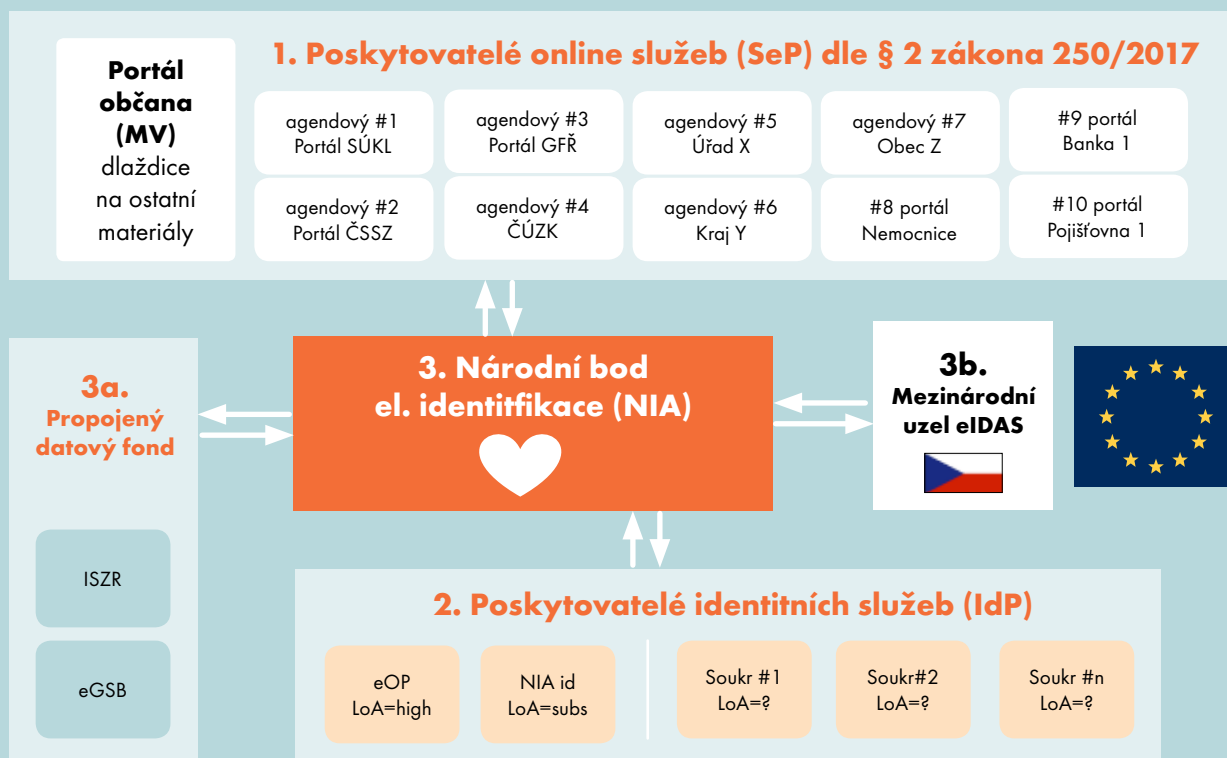

Ing. Petr Kuchař, ředitel odboru hlavního architekta MV ČR

poskytují. Podstatné je, že to je schéma českého identitního prostoru, který má ale výstup a propojení do EU.

Co je tedy nového od loňské prezentace?

NIA zůstala v podstatě stejná, děláme zde pouze drobné úpravy. Datový fond zůstal v podstatě stejný, na základě zákona o právu na digitální služby se trochu promění, ale zásadní princip zůstává stejný. Velký posun jsme dosáhli v **rozšíření počtu servis providerů**, jejichž množství se více než zdvojnásobilo. Na straně poskytovatelů identitních služeb se zatím neudálo nic jiného, než že se přihlásil jeden soukromoprávní poskytovatel identity, který je nyní

v procesu certifikace. Máme tedy stále dva státní poskytovatele identity a uvažujeme o mobilním prostředí.

Jak bylo řečeno, zásadní změna tedy spočívá v počtu servis providerů, který velmi výrazně vzrůstá – dochází k jakési identitní federaci portálů. Nyní je možné se přihlásit jak prostřednictvím dlaždice v Portálu občana, tak přímo prostřednictvím konkrétního webu, který danou službu poskytuje.

V souvislosti s identitou eOP byla realizována notifikace Evropskou komisí. Během září vyjde tato notifikace ve věstníku EU a nejpozději do dvanácti měsíců od tohoto data (tedy do září 2020) všechny státy EU budou muset v identitních systémech uznávat náš elektronický občanský průkaz.

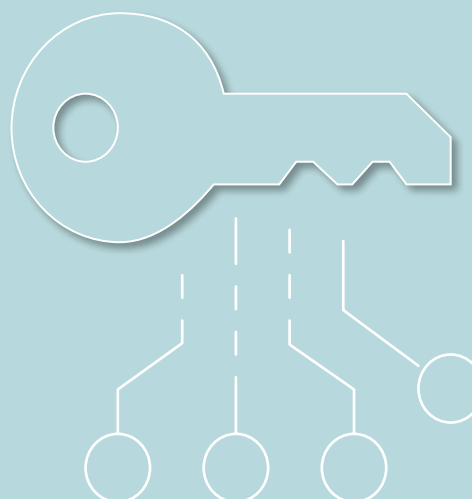
Jako záložní varianta identifikace zůstává jméno + heslo + jednorázové heslo, především pro toho, kdo ještě nemá eOP.

MOBILNÍ ELEKTRONICKÝ KLÍČ

Novinkou je mobilní elektronický klíč, tzv. mobilní elektronický prostředek, který je nově připojen k datovým schránkám. Princip funkce spočívá v tom, že uživatel DS si v profilu svojí datové schránky připáruje aplikaci vyfoce-

ním inicializačního QR kódu. Na další záložce – v Moje datová schránka.cz - zvolí požadavek na připojení pomocí mobilního klíče. Vyfoří QR kód a na pozadí backandovým voláním je přihlášen. Výhoda tedy spočívá ve skutečnosti, že již není nutno zadávat žádná hesla a kódy, ale pouhým vyfocením QR kódu dojde k přihlášení.

OHA identifikoval, že by nebylo dlouhodobě úplně dobré, aby vedle sebe existovaly dva identitní systémy – jedním je Národní identitní autorita podle zákona č. 250/2017 Sb. a druhým jsou datové schránky

Pracujeme na konceptu mobilního identitního prostředku (MEP), který bude částí mobilní aplikace společně pro Datové schránky i pro NIA v úrovni LoA „značná“.

podle zákona č. 300/2008 SB., o autorizovaných úkonech. Proto by mělo dojít k tomu, že úplně stejnou aplikací bude mobilní elektronický prostředek připojen k Národní identitní autoritě. Tím se stane, že klient bude moci použít přihlášení do DS jak k přihlášení do systému datových schránek, tak do NIA. Neboli aplikace, kterou má dnes k dispozici, obohatí ještě o druhý konec. V současné době, i díky již desetileté existenci DS, je samozřejmě více využívána tato cesta, nicméně díky uvedenému kroku by se postupně těžiště elektronické identifikace přesunulo do NIA (obrázek 2). Proto je v něm nakreslena šipka – jakmile si uživatel registruje zmiňovanou aplikaci k datovým schránkám i k NIA, bude možné použít jednosměrný převod identity (tečkovaná šipka). K dispozici tedy bude funkce, která na základě toho, že je daný uživatel identifikován do DS, dovolí založit identitní prostředek vůči Národní identitní autoritě a rovnou jej přeregistruje. To je první přínos k tomu, aby se identitní prostor změnil z dvoukolejnosti DS/NIA. Skutečnost, kdy v dosavadním přístupu po přihlášení k Portálu občana následuje dotaz, zda chcete přihlásit přes datovou schránku, nebo NIA, totiž některé uživatele mate. Právě přenesením do NIA by se celá záležitost stala komfortní. Pro klienta je pak výhodou, že se jedná o stejnou aplikaci, do které si zjedná dvojí přihlášení. Tato záležitost je tedy nyní ve stádiu konceptu a OHA předpokládá, že na příštím ročníku konference v Mikulově bude možné prezentovat zkušenosti z provozu.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Ten úspěch byl již zmíněn – naše mezinárodní Gateway je v produkčním režimu. V tuto chvíli uznáváme identitní prostor Spolkové republiky Německo, protože ten již má za sebou dvanáct měsíců notifikačního procesu. S ostatními státy probíhají jednání. Většina je již otestována, u některých se ještě řeší drobné technické záležitosti, ale jakmile bude naplněna požadovaná dvanáctiměsíční lhůta, budeme uznávat identitní prostor Itálie, Portugalska, Estonska, Španělska, Chorvatska, Belgie a Lucemburska. Ve frontě jsou pak další státy jako Slovensko, Lotyšsko a další.

NÁRODNÍ ARCHITEKTONICKÝ PLÁN

Na závěr něco málo architektonických informací – OHA v čele s architektem Tomášem Šedivcem velmi intenzivně pracuje na Národním architektonickém plánu. Program Digitální Česko nám uložil do konce září tento Národní architektonický plán zveřejnit, spolu s Národním architektonickým rámcem a metodami řízení ICT a se slovníkem e-governmentu. Stane se tak, nyní jsme v procesu finalizace. Pokud se na řešení budete chtít podívat, je zveřejněno na <https://archi.gov.cz/>, přičemž Národní architektonický plán je hotov zhruba z 80 %.

e-government 20:10

aneb žijem si jak na zámku,
ať to trvá věčně

MIKULOV • 3. - 4. 9. 2019

ODBORNÝ PARTNER

PLATINOVÝ PARTNER

GENERÁLNÍ PARTNER

ZLATÝ PARTNER

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

GORDIC

NAKIT
Národní agentura pro
komunikační a informační
technologie, s. p.

Česká pošta

SPCSS
Státní pokladna
Centrum sdílených služeb

Ohlédnutí za Mikulovskou konferencí:

- hlavní témata;
- vystupující hlavního bloku;
 - aktuální informace;
 - přísliby do budoucna.

To vše najdete uvnitř tohoto čísla.

... vše podstatné o eGovernmentu najdete v Mikulově.

Více naleznete na www.egovernment.cz

DIGITÁLNÍ SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ

Michal Pešek především zdůraznil důležitost technického stavu, protože technologie, na kterých jsou základní registry vystavěny, v současné době dosluhují. Je tedy nutno zvažovat jejich obměnu, která bude vhodná i s ohledem na nároky, jež na ně budou klást právě schválované zákony.

Samozřejmě je důležité sledovat nutnost rozvoje datového fondu i skutečnost, že novelizace zákona o ZR předpokládá rozšíření ISZR o informační systém sdílené služby. Pro SZR je tedy v tomto roce nejdůležitějším krokem obměna části ZR, která rovněž souvisí s přikloněním se k režimu 24 x 7, tedy bezodstávkovému režimu. Základní registry původně nebyly vybudovány pro nonstop vyřízení, nicméně současné nároky veřejné správy SZR donutily tuto filozofii změnit. Od příštího roku by tedy všechny služby měly být k dispozici v režimu 24 x 7. V této souvislosti probíhá celkem třináct veřejných zakázek, které organizuje MV ČR za podpory SZR. Jejich cílem je obměnit ty ZR, které jsou v gesci MV a SZR, tedy především ISZR, ROB a RPP.

V souvislosti s debatou o posledních trendech elektronizace je určitě na místě upozornit na to, že Správa základních registrů nyní pracuje na vlastním cloudovém řešení, které nazývá Claudie. Samozřejmostí je, že toto řešení vychází z parametrů, které nastavuje eGovernmentCloud. Protože SZR spravuje významné informační systémy, jako NIA, je počítáno s tím, že do budoucna bude Claudia využívána v rámci státního cloudu. Nyní jsou v jejím prostředí provozovány dva významné informační systémy (RAZR a NIA), Servicedesk pro podporu uživatelů základních registrů a Helpdesk.

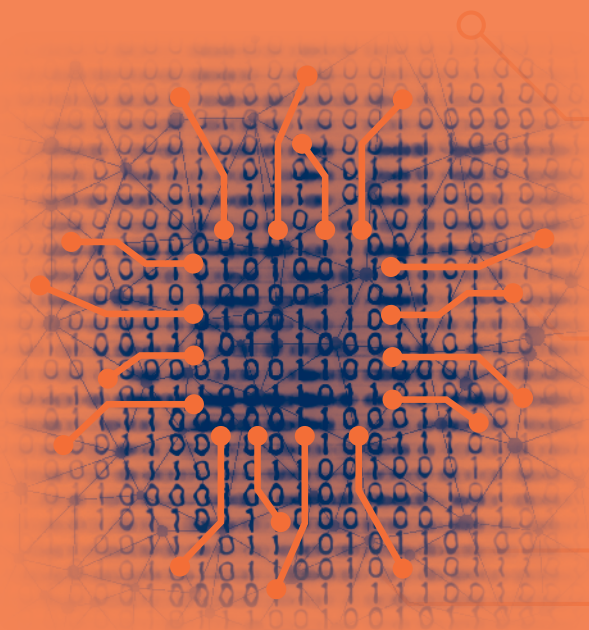
Zásadním momentem je skutečnost, že SZR se podařilo spustit, jako pátému poskytovateli služeb v ČR, Národní certifikační autoritu. V tuto chvíli tedy SZR poskytuje kvalifikované služby - certifikáty pro elektronický podpis, časová razítka a elektronické pečeti. Podstatné je, že tyto služby jsou určeny výhradně pro bezpečnostní složky státu. V letošním roce by mělo dojít na implementaci řešení pro vydávání certifikátů s pseudonymem dle specifik-

Ing. Michal Pešek, ředitel SZR

kých požadavků bezpečnostních složek, vytvoření návrhu řešení pro technologii založenou na eliptických křivkách, zahájení implementace opatření dle zákona o kybernetické bezpečnosti, neboť Národní certifikační autorita by měla být v roce 2020 zařazena mezi významné informační systémy. Zároveň by mělo dojít k rozšíření portfolia služeb NCA a podporu mobilního klienta tak, aby bylo umožněno plně mobilní fungování e-governmentu.

Poslední informace se týkala nově upravených webových stránek SZR (www.szr.cz), které jsou realizovány v moderním a responzivním designu.

„ZAVÁDÍME A PROVOZUJEME
UŽITEČNÉ INFORMAČNÍ
TECHNOLOGIE V ORGANIZACÍCH“

Outsourcing IT

Cloud služby

Architektura
a strategie IT

Podnikové
aplikace

Kybernetická
bezpečnost

VÍME JAK

www.autocont.cz

IT
infrastruktura

OD ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ K PROPOJENÉMU DATOVÉMU FONDU

Podle Ondřeje Felixe je podstatné, že dokud neodemkneme data v rámci veřejné správy tak, aby se daly sdílet napříč agendami, tak žádné rozumné služby založené na poskytování údajů z veřejné správy nebudou k dispozici.

ZÁKON O ISVS

Téma prezentace se začalo odvíjet od roku 2000, kdy Úřad pro veřejné informační systémy (ÚVIS) vytvořil zákon o informačních systémech veřejné správy, který na základě informační politiky vlády předpokládal, že vznik-

Ing. Ondřej Felix, CSc.,
digitální šampion, MV ČR

Ondřej Felix podstatu svého vystoupení uvedl těmito slogany:

„Ať obíhají data, nikoliv občané.“

„Nejsou data = nejsou služby.“

ne cosi jako referenční rozhraní systémů veřejné správy. Tento předpoklad je v současné době stále platný a je obsažen i v aktuální verzi zákona č. 365/2000 Sb. Přitom ale k naplnění celé vize referenčního rozhraní, jako rozhraní službového, nikdy nedošlo. Došlo pouze k omezení na informační systém o datových prvcích veřejné správy, tedy systém, který deklaroval datové interface a neposkytoval žádné klientské služby.

ZÁKLADNÍ REGISTRY

Další zásadní posun z komunikace One-to-One nastal v roce 2009 na základě legislativních opatření, jimiž byly zavedeny do praxe veřejné správy základní registry jako základní mechanismus ke sdílení údajů mezi agendami.

Tento princip našel uplatnění v daleko širší míře, než uvedená definice referenčního rozhraní o devět let dříve. V základních registrech tak dnes máme tisíce navzájem komunikujících agendových informačních systémů (AISů), které si vyměňují referenční údaje jednak ze základních registrů, jednak agendové údaje tzv. kompozitními službami od editorů základních registrů.

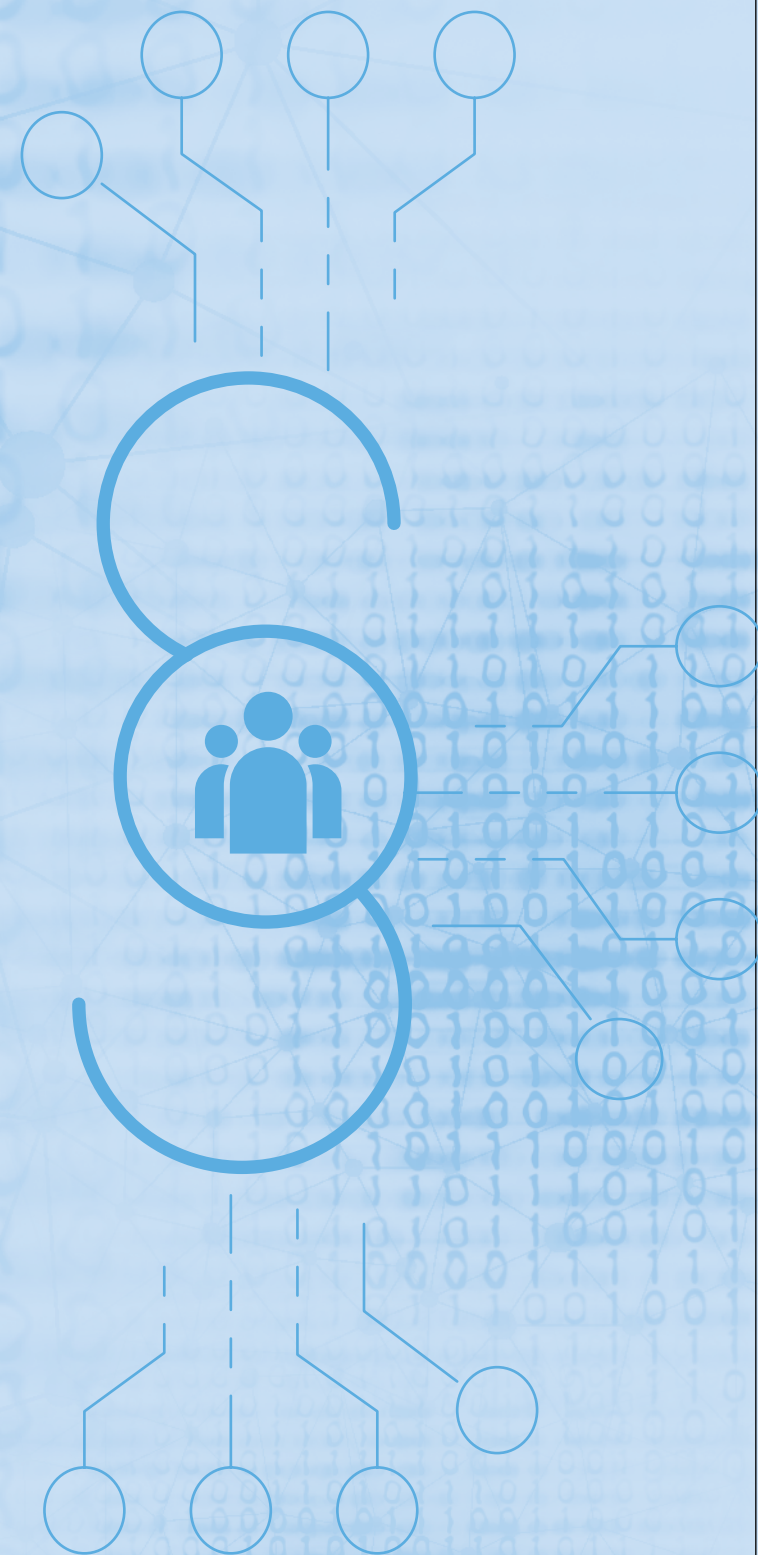
ZÁKON O PRÁVU NA DIGI SLUŽBY

To byl tedy druhý mezník a nyní, po dalších deseti letech, proběhlo opět „legislativní léto“, kdy zákonem o digitálních službách posuneme celý koncept o úroveň výš. Doprovodné zákony k zákonu o právu na digitální službu zavádějí do české legislativní praxe v zákoně č. 111

další informační systém, kterému jsme dosud říkali eGon Service Bus. Mimo jiné se zde nastavuje poněkud jiná filozofie sdílení dat mezi agendami. Doposud se totiž jednalo o publikační služby „na míru“. Každý systém, který se podílel na publikování údajů, měl svoji „rodinu“ služeb, na jejichž základě tyto údaje publikoval. S eGON Service Bus - nově s informačním systémem sdílené služby - je nyní zaváděn přístup k publikaci těchto služeb systémem, kdy existuje standardní sada služeb, kterou všechny agendové systémy sdílejí, tzv. kontexty. Setkat se s tím nyní můžeme v Portálu občana. Všechny údaje, které jsou zveřejňovány v Portálu občana a služby na nich založené, procházejí přes eGon Service Bus a zahrnují již novou filozofii publikace. Jedná se o ověřovaný přístup, který s naběhnutím účinnosti zákona o digitálních službách a doprovodných zákonů bude v průběhu dvou let uveden do běžné praxe.

ZÁVĚR

Samotná prezentace, která je ke stažení na www stránkách letošního ročníku konference, obsahuje bližší informace k jednotlivým zákonným opatřením ve sněmovním tisku 447, který se v současné době projednává ve Sněmovně jako doprovodný zákon k zákonu o digitálních službách. Z těchto citací je zřejmé, že by nyní do sdílených údajů měly být zavedeny agendové údaje a že OVM, který dostane agendové údaje, je využívá bez toho, aby ověřoval jejich správnost. To znamená, že bude použit princip, který je běžně využíván již deset let v rámci základních registrů. Podstatné je, že sdílení údajů v základních registrech bylo realizováno na základě zákona č. 111/2009 Sb. a doprovodných zákonů k tomu patřících (tzv. tlusfích). Nyní přecházíme na jiný způsob řízení - v podstatě se jedná o metainformační systém veřejné správy, který se jmenuje RPP a v rámci jeho agendového ohlášení definujeme nové povinnosti pro správce agend, které říkají, jaké údaje sdílí, komu je sdílí, za jakých oprávnění je sdílí a komu je podávají. Posunujeme tedy způsob oprávnění z legislativního opatření na fungování prostřednictvím metainformačního systému veřejné správy, tedy na regist-

raci agendy v RPP. To je zcela zásadní změna ve způsobu fungování veřejné správy jako takové.

Aby systém byl celý zkompletovaný, všechna tato zákonná opatření mají věcný popis v Národním architektonickém plánu v kapitole o propojeném datovém fondu (archi.gov.cz).

EGOVERNMENT CLOUD

Ve svém vystoupení především Miroslav Tůma seznámil účastníky konference s posunem v oblasti eGovernment Cloudu (eGC) za poslední rok. Hovořil tedy o tom, jaké kroky v této oblasti MV ČR realizovalo, jaké je nyní postavení eGC, jak bude v rámci veřejné správy definován a jak s ním bude nadále nakládáno.

PROČ eGOVERNMENT CLOUD?

MV ČR vycházelo při svém přístupu k tématu eGC ze situace ICT infrastruktury ČR, stavu zabezpečení IS a obdobných faktorů. Na základě řady analýz pak došlo k závěru, že je nutné dosavadní stav změnit radikálně a skokově. Samotný tento skokový posun pak vycházel především z nových technologických trendů, přičemž tím nejzásadnějším bylo právě cloudové řešení. Před třemi lety bylo tedy rozhodnuto, že cloud je cesta dalšího vývoje VS, nicméně jednotlivé subjekty z počátku tuto možnost zásadně odmítaly. Bylo nutné vysvětlovat důvody, výhody a přínosy řešení. Postupně si však všichni uvědomili, že v cloudu už fungují, neboť minimálně na mobilních platformách cloudové služby používají. Tímto užíváním se postupně sami přesvědčili o přínosech cloudového řešení a dnes je situace taková, že už není potřeba nikoho přesvědčovat o nutnosti nasazení cloudových řešení ve veřejné správě. Diskuse se přenesla do roviny praktických otázek typu, jak konkrétně bude eGC vypadat, jak a které cloudové služby bude možné ve veřejné správě využívat a jak se bude dále zdokonalovat.

Důvody pro cloudové řešení jsou tedy zřejmé a byly rovněž definovány konkrétní cíle a nastaven princip eGC. Ve strategickém rámci rozvoje veřejné správy byly navrženy dvě základní části eGC – státní a komerční. Státní část eGC bude plně pod kontrolou státu, neboť je určena pro systémy, které mají podle určitých bezpečnostních

*Ing. Miroslav Tůma, Ph.D.
ředitel odboru kybernetické bezpečnosti
a koordinace ICT, MV ČR*

kritérií a klasifikací pro stát největší důležitost. Komerční část eGC bude ostatním systémům poskytovat služby na základě komerčního vztahu, neboť se jedná o systémy, které nejsou podle bezpečnostních hledisek kategorizovány jako nejdůležitější. Samozřejmě je možná i hybridní varianta.

Základní pravidla eGC, především z pohledu rozdělení do státní a komerční části, i to, jak tyto části budou mezi sebou komunikovat, a rovněž pravidla rozmísťování jednotlivých systémů, využívání konkrétních služeb, typů služeb atp., byla schválena vládou v rámci analytické zprávy v listopadu 2018.

BYLO DEFINOVÁNO

V rámci uvedených pravidel bylo definováno, že:

- státní část bude pod kontrolou státu a komerční část bude fungovat na komerčním vztahu, kdy bude využíván princip centrálního nákupu prostřednictvím dynamického nákupního systému (DNS). Centrální zadavatel vysoutěží platformu, tzn. dynamický nákupní systém, který bude postupně aktualizován o jednotlivé katalogové listy, respektive o jednotlivé katalogové služby tak, aby si mohli jednotliví konzumenti (zadavatelé) nastavit přesné služby, které budou potřebovat. Ty budou soutěženy už v rámci minitendru, tedy velmi rychlé soutěže cílené na konkrétní požadovanou službu. Bude se tedy jednat o systém centrálního zadávání a postupného rozvoje v rámci dynamického nákupního systému jednotlivých služeb;
- využívání služeb eGC není povinné. Jedná se o krok, který by měl být učiněn na bázi dobrovolnosti, nejlépe v momentě obměny konkrétního IS, respektive jednotlivých aplikací, a pouze za předpokladu, že tento krok bude pro OVM znamenat zvýšení kvality IS ve smyslu jeho zabezpečení, nabídky nových služeb a ekonomického efektu. Podmínkou při realizaci jakékoliv změny v rámci IS proto nyní bude nejprve vyhodnocení možnosti využití cloudu. Pokud toto vyhodnocení bude naznačovat, že cloudová varianta je efektivnější - ekonomicky výhodnější, pak je povinností subjektu přejít do cloudu. V současné chvíli taková povinnost platí pro ústřední orgány, nicméně se předpokládá její legislativní zakotvení i pro ostatní organizace;
- existují čtyři bezpečnostní úrovně, které vycházejí ze zákona o kybernetické bezpečnosti. Zároveň byl definován postup - metodika, jak určit pro konkrétní IS, do které z těchto skupin úrovně bezpečnosti patří, a zároveň povinnost, že systémy spadající do nejbezpečnější 4. úrovně musí být ve státním cloudu.

JAK BUDE eGC VYPADAT?

Otázkou zůstává, jak přesně bude eGC vypadat a jak bude legislativně zakotven. V současné době existuje dvánáct variant fungování a provozování eGC a především způsobů zadávání jednotlivých zakázek, respektive způsobu, jakým by docházelo ke konzumaci služeb. Jak Miroslav Tůma uvedl, na těchto variantách se pracuje zhruba tři čtvrtě roku a nyní zhruba tři z nich směřují k realizaci. MV ČR zároveň spolupracuje s NÚKIB na tvorbě „cloudové“ vyhlášky, která vychází z analytické zprávy schválené

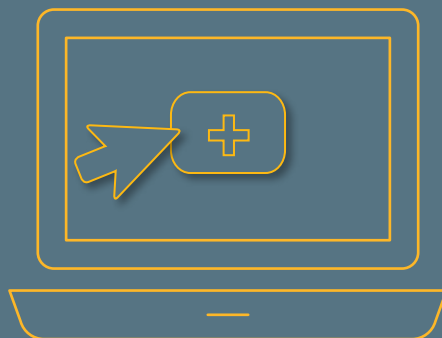
vládou v listopadu 2018. Panuje shoda v tom, že postupy pro státní cloud budou zakotveny jak v této vyhlášce, tak i v samotné metodice eGC. Zároveň vláda určila řídicí orgán - MV ČR, který musí definovat jednotlivé podmínky, dát příslušné návody a řešit případné spory, které by mohly vzniknout v rámci využívání cloudu i v rámci diskusí, zda konkrétní systém musí, či nemusí být v eGC, zda je správně zařazen atp.

SITUACE

Jak bylo řečeno, během posledního roku vláda usnesením schválila základní pravidla pro eGC, dále byly nastaveny a zakotveny základní procesy a principy jeho využívání. Byla rovněž provedena předběžná tržní konzultace pro komerční část eGC, tedy pro způsob nákupu. Tato konzultace potvrdila v rámci jednotlivých katalogů definici a schopnost trhu dodat požadované služby a zároveň ohodnotila jednotlivé definované smluvní podmínky. V současné době jsme tedy těsně před vypsáním dynamického nákupního systému a jsou připraveny základní katalogy pro první kolo DNS. V průběhu podzimu se mohou začít podepisovat smlouvy a spustit konzumace prvních služeb eGC pro první zadavatele. Následovat bude postupný rozvoj katalogu služeb, které jsou k dispozici. MV ČR předpokládá, že komerční dodavatel bude dodávat služby eGC buď přímo, nebo prostřednictvím integrátora, či providerů. Ani jedna z těchto variant není problematická, systém DNS navíc umožňuje, že se jednotliví dodavatelé mohou postupně kvalifikovat v závislosti na vzrůstajících objemech jednotlivých služeb, potřeby i schopnostech dodavatelů tyto potřeby plnit.

ZÁVĚR

Díky schválení prostředků na realizaci programu Digitální Česko, v jehož rámci je eGC jednou z priorit, jsou nyní k dispozici prostředky na jeho realizaci. V průběhu podzimu proběhne pilotní řešení a od příštího roku by měl být zajištěn rutinní provoz komerčního cloudu. Je tedy pouze otázkou, jaká varianta bude vybrána pro státní cloud a jak bude zakotvena do legislativy.

E-NESCHOPENKA A E-GOVERNMENT

Podle slov ředitele sekce sociálního pojištění Kryštofa Zrcka je elektronická neschopenka největším projektem, na kterém ČSSZ spolupracuje s MPSV. Zajímavá na celé záležitosti je skutečnost, že se nejedná pouze o jednu datovou větu, kterou je potřeba dostat z bodu A do bodu B, ale o projekt, do kterého je zapojeno několik subjektů – zaměstnavatelé, ošetřující lékaři, Česká správa sociálního zabezpečení, respektive okresní správy, a samozřejmě samotný pojištěnec. Legislativa je od 1. 7. 2019 hotová a od 1. 1. 2020 budou lékaři povinně vydávat elektronické neschopenky. V rámci tohoto řešení jsou využívány nástroje e-governmentu, které jsou v současné době v ČR aktuální. Je to i díky tomu, že ČSSZ celý projekt po technické stránce konzultovala s OHA MV ČR.

PRO LÉKAŘE

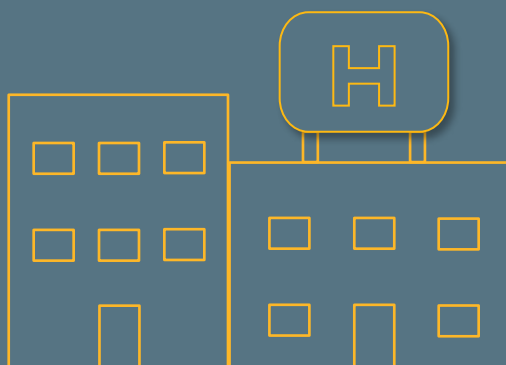
Lékaři, respektive poskytovatelé zdravotních služeb, budou mít k dispozici dva srovnatelné, stejně hodnotné způsoby, jak elektronickou neschopenku vystavit. Jedna cesta, která bude pravděpodobně preferovanější, je prostřednictvím vlastního software v rámci lékařského či nemocničního informačního systému. Kryštof Zrcek v této souvislosti vyjádřil poděkování SUKLu, konkrétně panu řediteli Kouckému a jeho týmu, za spolupráci v rámci příprav e-neschopenky a především poskytnutí systémových certifikátů. ČSSZ totiž potřebuje identifikovat poskytovatele zdravotních služeb, kteří mají od SUKLu vydány uvedené systémové certifikáty. Právě těmi se tedy budou ošetřující lékaři vůči ČSSZ identifikovat. Znamená to, že není zaváděn žádný další nový identifikátor, ale je využíváno to, co už je k dispozici. Principiálně tedy software vytvoří datovou větu, kterou vyšle na ČSSZ, která s ní dále pracuje.

Druhá možnost vystavení elektronické neschopenky je, že lékaři budou pracovat přímo v prostředí Portálu České správy sociálního zabezpečení. Ten je samozřejmou součástí Portálu občana a tak přihlašovací údaje do ePortálu ČSSZ jsou buď přihlašovací údaje k datové schránce, nebo prostředky v NIA – eOP či jméno+heslo+SMS.

Mgr. Kryštof Zrcek,
ředitel sekce sociálního pojištění, ČSSZ

Přístup prostřednictvím Portálu ČSSZ bude pro ošetřující lékaře možný v podobě bezplatné webové aplikace. Lékař, který si nechce pořizovat informační software, protože například vystavuje malý počet neschopenek, je tak může vystavit přímo z Portálu. Z pohledu ČSSZ se tato neschopenka chová úplně stejně, jako když je odeslaná speciálním softwarem.

PRO ZAMĚSTNAVATELE

Pokud se jedná o zaměstnavatele, či podnikající fyzické osoby, tito od 1. ledna už v souvislosti s pracovní neschopností zaměstnance nedostanou žádný papírový lísteček. Aby se tedy zaměstnavatel dozvěděl o pracovní neschopnosti svého zaměstnance (v případě nesplnění jeho primární pracovněprávní povinnosti tuto skutečnost jakoukoliv formou zaměstnavateli sdělit), musí udělat několik základních kroků, které by měl nejlépe učinit v prostředí ePortálu ČSSZ. Především tedy by se měl, prostřednictvím NIA či datové schránky, alespoň jednou do tohoto portálu přihlásit a požádat o notifikační služby (na e-mail, do DS ...). Vedle toho je nyní připravován samostatný kanál, který dokáže komunikovat se mzdovými a personálními software, které jsou v rámci ČR běžně užívány. Nyní je zveřejněno prostředí, rozhraní i podoba datových vět jak pro vývojáře lékařských software, tak pro dodavatele mzdových software. V podstatě bez nějakého zásadního dopadu by pak zaměstnavatelé měli možnost využívat svoje stávající technické vybavení a jeho prostřednictvím dostávat informace o pracovních neschopnostech svých zaměstnanců. K tomu bude využíván i komunikační kanál, který byl doposud určen pouze pro komunikaci veřejnosti, respektive zaměstnavatelů vůči ČSSZ-APEP/VREP.

PRINCIP

Podstatný moment celého řešení je, že lékařům bude umožněn přístup do registru pojištěnců a registru zaměstnavatelů ČSSZ. Při vystavování neschopenky touto cestou se lékaři, který vystavuje neschopenku, „dotáhnou“ do jeho software, či do webové aplikace údaje o zaměstnavateli i o pojištěnci a urychlí se tak proces vystavení neschopenky a klesne jeho chybovost. Mimo jiné tím vzroste automatizace zpracování na straně ČSSZ.

PRO POJIŠTĚNCE

Pro samotného pojištěnce je efekt e-neschopenky nejzajímavější, protože on dostává pouze jeden jediný kousek papíru – průkaz dočasně práce neschopného. Ten dostat musí, neboť se jedná o správní rozhodnutí, které vyžaduje tuto formu. Nemusí se dále starat o nic jiného. Veškeré informační toky k zaměstnavateli realizuje ČSSZ elektronicky.

ZÁVĚR

Z pohledu zajištění uvedené služby je samozřejmě připraveno i záložní řešení pro případy, které jsou vyjmenovány přímo v zákoně (výpadek internetu, dočasná nefunkčnost systému atp.). V takovém okamžiku bude použit zjednodušený třídílný papírový formulář, který ale bude využíván skutečně pouze v případech popsaných zákonem.

Vše, co je v ePortálu ČSSZ, je zároveň integrální součástí Portálu občana. Znamená to, že vše, o čem se na konferenci v Mikulově hovořilo, včetně přihlašovacích údajů, rozšíření datových schránek, prostředků NIA atp., umožňuje e-neschopenku realizovat. Podle ředitele Zrčka je tak možné říci, že architektura e-neschopenky byla postavena na existujících základech a s co nejmenším dopadem pro poskytovatele zdravotních služeb i zaměstnavatele.

ELEKTRONIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY U KULATÉHO STOLU

Na blok MV ČR navazoval v rámci konference diskuzní kulatý stůl. Zaměřen byl obecněji na strategii Digitální Česko, její jednotlivé body, plnění jednotlivých strategických cílů a celkový vývoj. Nicméně, protože zákon o právu na digitální službu je nedílnou součástí Digitálního Česka a s ohledem na aktuálnost tohoto tématu, jsme nejvíce prostoru v rámci diskuze dali právě jemu.

Debatu jsme zahájili se třemi hlavními protagonisty dění kolem návrhu zákona, tedy Zdeňkem Zajíčkem, prezidentem ICT Unie, Vladimírem Dzurillou, vládním zmocněncem pro IT a digitalizaci, a Ivanem Bartošem, předsedou výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PSP ČR.

Vladimír Dzurilla připomenul, že Digitální Česko je soubor koncepcí či strategií, které by měly ČR v oblasti elektronizace výrazně posunout. Konkrétně se jedná o tři koncepce:

- Česko v digitální Evropě – tedy náš vztah vůči EU, legislativa, která se k tomu vztahuje atd.;
- informační koncepce ČR - tedy v podstatě vše, co bylo a bude v rámci konference prezentováno – on-line služby, legislativa, celkové prostředí podporující digitální technologie, centrálně efektivně řízené IT, propojený datový fond, eGovernment Cloud atd.;
- poslední téma má v gesci MPO a jedná se o digitální ekonomiku a společnost, tedy nové technologie, adopce nových technologií, rozvoj sítí atp.

Jak bylo v rámci prezentací již několikrát řečeno, je nyní schváleno 492 milionů Kč s tím, že některé velké agendové systémy, například portál Moje daně nebo DTM, mají samostatné financování. Konkrétně tedy 380 milionů Kč je určeno pro MV na dobudování centrálních služeb e-governmentu, rozvoj CZECH Pointu a rozvoj RPP. Tady je přímá souvislost s návrhem zákona o právu na digitální služby, neboť bude muset být připraven katalog služeb eGC. Další 90 milionů Kč je určeno pro MPO, které má v gesci centrum of excellence pro umělou inteligenci, portál podnikatele, akční plán pro rozvoj sítí atp. Primárně jsou tedy peníze nyní směřovány do těchto dvou rezortů.

Jaroslav Strouhal, Michal Jirkovský, Vladimír Dzurilla

ZÁKON O PRÁVU NA DIGITÁLNÍ SLUŽBY

Ve videovstupu, kterým ministr vnitra Jan Hamáček oslovil účastníky konference, přivítal návrh tohoto zákona jako přesně tu normu, kterou potřebujeme pro hladkou komunikaci mezi státem a občanem či mezi úředníky navzájem, přičemž není nutné předkládat množství „papírů“ a razítek. Uvedl, že se jedná o skvělou myšlenku, a vyzdvíhl podporu, která se návrhu dostala ve Sněmovně. Cílem je, aby si občané mohli většinu záležitostí ve vztahu k veřejné správě vyřídit z domova od počítače. To je důvod, proč MV ČR záleží na tom, aby zákon začal fungovat co nejdříve.

Vladimír Dzurilla při popisu o jednáních, která vedla k tak široké podpoře návrhu zákona, uvedl, že důležitá byla shoda na tzv. katalogu služeb. Tím bylo dáno zřetelně najevo, že nejde pouze o zavedení „nějakého“ zákona, ale o sestavení katalogu služeb, tedy získání přehledu, rozfázování celého projektu a ukázat vládě, že bude mít pod kontrolou financování celku. Velice důležitá rovněž byla spolupráce všech zainteresovaných hned od počátku.

Protože se k návrhu sešla spousta připomínek, rozhodla vláda o tom, že MV připraví komplexní pozměňovací návrh tak, aby byl akceptován všemi zainteresovanými i proto, aby vedle schvalovaného návrhu nevznikaly další samostatné aktivity. Výsledkem je tedy komplexní pozměňovací návrh, který je připravován souběžně se základními zákony o e-governmentu. A důležité je, že je vytvářen skutečně ve spolupráci všech subjektů. Následně budou připraveny další agendové zákony, které se musí změnit (cca 150), protože budou ovlivněny finální podobou zákona o právu na digitální služby.

Ivan Bartoš v této souvislosti poděkoval velkému množství lidí, kteří se podíleli na návrhu zákona, především jejich schopností domluvit se. Považuje právě tento moment za zásadní, neboť každý politik, každá politická strana a každý rezort má svoje vlastní cíle a strategie. V rámci příprav návrhu zákona však musel každý z nich část těchto svých cílů a záměrů dokázat potlačit a najít shodu s ostatními. Rovněž je velice důležité, že katalog služeb bude mít oporu v rozpočtu, protože samotný návrh zákona do značné míry mění paradigma v rámci veřejné právy. Z pohledu politika považuje Ivan Bartoš význam zákona o právu na digitální služby za stejně významný, jako je zákon o právu na informace (zákon č. 106/1999Sb.).

Zdeněk Zajíček doplnil své předřečníky úvahou, že je možné společný projekt považovat za určitý model toho, že když kdokoliv přijde s dobrou myšlenkou a dokáže ji přesvědčivě vysvětlit a představit dalším partnerům, tak ve spojených silách ji jsou schopni prosadit. Ze svého pohledu se domnívá, že se jedná v určitém směru o výjimečnou záležitost, kdy našel odezvu a ochotu naslouchat nejen u Vladimíra Dzurilly, ale i u celého týmu Digitálního Česka, stejně jako na půdě Poslanecké sněmovny. Společně pak zjišťovali, zda napříč politickým spektrem existuje síla, která by dokázala takovou revoluční myšlenku přijmout. Trvalo to sice dva, možná tři roky od samotného prvotního nápadu k realizaci, ale rozhodně sám, bez takových spojenců, by nic z toho nedokázal.

Velice důležité je rovněž, že v Poslanecké sněmovně existuje tým lidí, kteří jsou skutečně digitálně proaktivní. Jedná se o poslance, kteří chtějí měnit fungování státu a chtějí k tomu využívat digitální nástroje tak, aby občan dostal kvalitnější,

Zdeněk Zajíček a Ivan Bartoš

jednodušší a příjemnější službu, aniž by musel někam chodit. A pokud takové digitálně vsířčné osobnosti najdeme v každé politické straně, je to podle Zdeňka Zajíčka dobrý základ pro budoucnost. Jak již bylo řečeno, po schválení návrhu zákona bude nutné novelizovat určitý základní balíček zákonů, které se týkají e-governmentu. Bude muset přijít další balík zákonů, které připravuje MV ČR pod vedením náměstků Strouhala a Mlsny. Jde zhruba o 150 dalších zákonů, které se budou muset v následujícím kroku novelizovat. Samozřejmě ani to nebude ještě znamenat konec, neboť jsou zde další oblasti, jako eHealth, nebo digitalizace stavebního řízení atp., které bude nutné proměnit a přizpůsobit zákonu o právu na digitální služby. Řada norem bude tedy aktualizována a přizpůsobena novému „digitálnímu“ paradigmatu a to je právě moment, který dává naději, že naše umístění v jednotlivých žebříčcích mezinárodního srovnání se bude výrazně zlepšovat.

Do diskuze se přidal rovněž náměstek ministra vnitra **Jaroslav Strouhal**, který uvedl, že MV ČR bylo v určitou chvíli označováno za jakousi brzdu zákona. Snažilo se však pouze přistupovat k problematice věcně a především upozorňovat na skutečnost, že se nejedná o pouhý jeden, nebo dva zákony, ale že materie je daleko širší a složitější. Je skutečně nutné bezprostředně novelizovat 150 zákonů, a jak bylo řečeno, tím to ještě nekončí. Právě to byl hlavní motiv postoje MV ČR, že nejde o napsání jednoho zákona o několika paragrafech, ale je nutné si uvědomit tíhu a šíři celé tematiky, kterou tím pojímáme. A samozřejmě, což vidí právě MV ČR, sehnat na celý proces peníze, jejichž částku odhaduje ve výsledku na 4 mld. korun. Proto, podle slov náměstka Strouhala, vyjadřovalo MV ČR od počátku přirozenou opatrnost státního úředníka, aby nebylo přijímáno něco, co by pak nebylo možné naplnit.

Zdeněk Zajíček souhlasil s tím, že pokud se realizuje něco nového, je nutné investovat peníze. Zároveň však je v tomto případě možné hovořit o tom, že se jedná o investici, kterou „do státu“ musíme učinit, neboť technologická změna a změna způsobu obsluhy procesů je nezbytná a nutná. Příprava zákona přitom umožnila kontrolu celkového stavu a uvědomění si skutečnosti, že některé záležitosti jsou dlouhodobě podkapitalizované z hlediska jejich fungování. Jedná se například o základní registry či další systémy, které je potřeba dofinancovat, stejně tak je tu řada dalších informačních systémů (ZR, DS, CZP, NIA, Portál občana), které slouží nadrezortně. Nyní jsou však začleněny v rozpočtové kapitole konkrétního rezortu. Je ale zřejmé, že některé rezorty (MV, ČUZK ČSSZ atp.) takto financují systém pracující pro účely ostatních, tedy že se jedná o nadrezortní systémy, u kterých by bylo vhodné zajistit jiný způsob financování.

I proto je velice důležité, že se diskuze o návrhu zákona a všech souvislostech účastní zástupci všech politických stran, sněmovny a vlády, ale že ten závazek, který z toho vyplývá, se netýká pouze současné vlády, ale vztahuje se i na všechny budoucí. Navíc hovoříme-li o investicích, je na místě rovněž připomenout úspory, které přinesou, a to skutečně reálné finanční úspory, nikoli pouze spokojenějšího občana.

BANK ID

Konferenci v Mikulově pozdravila v rámci videovstupu i ministryně financí Alena Schillerová, která připomenula, že projekt Digitální Česko a témata, jako digitalizace a e-government, nyní dostanou podporu 490 mil. Kč. Sama přiznala, že její vlastní prioritou je on-line finanční úřad (Moje daně). Tento projekt by měl 8 milionům daňových poplatníků umožnit maximální zpříjemnění procesu podávání daňového přiznání z pohodlí své kanceláře či domova. Zdůraznila zároveň, že plně podporuje projekt bankovní identity. I to by totiž měla být jedna z cest, jak se připojit on-line k FÚ.

Poslankyně **Barbora Kořánová** následně doplnila, že příslušný návrh získal podporu 120 poslanců, včetně premiéra, vláda k němu vydala souhlasné stanovisko a nyní je zařazen do schvalovacího procesu ve Sněmovně. Podstatné na tomto přístupu je skutečnost, že velké množství lidí v ČR (konkrétně 5,5 milionu), které je zvyklé využívat elektronické bankovníctví, by stejně jednoduše mohlo přistupo-

Barbora Kořánová a Michal Jirkovský

vat ke službám státu. Takto to je nyní Bank ID v rámci projektu SONIA zamýšleno. Probíhají jednání mezi Bankovní asociací ČR, MV ČR, MF ČR, finančně analytickým úřadem, ČNB a řadou dalších institucí. Návrh zákona sice již leží ve Sněmovně, ale i z těch diskuzí je zřejmé, že se ještě budou upravovat určité jeho drobnosti. Nicméně platí, že BankID by měl být identitní prostředek, který bude využíván i pro přihlášení se ke službám VS. Nyní jde spíše o vyjasnění toho, jak rychle bude zákon schválen a za jak dlouho po jeho zavedení bude možné, aby banky systém zprovoznily. Předpokladem pro to tento krok je přístup bank do základních registrů. V tuto chvíli se předpokládá, že přístup bude realizován informačními systémy bank přímo do systému základních registrů, což bude vyžadovat určení konkrétního bezpečného rozhraní. Odhad je takový, že po schválení zákona bude potřeba pro realizaci rozhraní zhruba 9 měsíců. Je tedy možné, že příští září budeme v Mikulově hodnotit první provozní zkušenosti.

Vladimír Dzurilla doplnil, že sice naše celkové hodnocení v rámci jednotlivých žebříčků není pozitivní, ale jsou tu položky, které dávají tušit, že rozšířit využívání Bank ID i směrem k veřejné správě by mělo být snadné. Konkrétně v hodnocení DESI indexu jsme na třetím místě v pokrytí 4G sítěmi, čtvrtém místě v přeshraničním on-line prodeji, zaujímáme třetí místo v elektronickém obchodování a desáté místo v užívání bankovních služeb. To jsou výsledky nad průměrem EU. Dá se tedy s nadsázkou tvrdit, že naše nakupování v e-shopech nás vytrénovalo pro e-government. Předpokládáme tedy, že jakmile bude k dispozici bankovní identita, nebudou mít lidé problém s přihlášením k veřejné správě, neboť nebude potřeba DS ani eOP, ale bude stačit Bank ID. Přitom se tato možnost využití netýká pouze e-governmentu, ale rovněž soukro-

mého sektoru. K projektu bankovní identity se budou moci připojovat poskytovatelé služeb, tedy například plynáři, elektráři atp.

Nezanedbatelná výhoda Bank ID je snazší cesta jejího použití. V prezentacích MV ČR bylo zřejmé, jak vypadá proces s eOP, kdy její vyzvednutí ještě automaticky neznamená aktivaci elektronické části a její používání pro přihlašování do služeb VS, neboť je nutné pořizovat čtečku a další hesla atp. Bank ID je naproti tomu snazší a především v této době již zažitý způsob přístupu. Znamená to tedy, že bankovní segment může výrazně urychlit proces digitalizace veřejné správy.

Samozřejmostí je debata o přístupu bank k ZR a datům v nich uložených. Měla by být směřována k tomu, která konkrétní data může bankovní sektor z registrů čerpat či nemůže tak, aby lidé mohli touto cestou plnohodnotně využívat, co jim veřejná správa nabízí.

DTM A DIGITALIZACE STAVEBNÍHO ŘÍZENÍ

Jedná se o další z aktuálních témat současnosti. Diskuzní kolečko jsme rozšířili o poslance **Martina Kupku**, který téma podrobněji sleduje. Uvedl, že celá digitalizace už běží, neboť již existuje paragrafové znění návrhu zákona které bylo zasláno vládě k jejímu stanovisku a zároveň je budou mít zanedlouho k dispozici i poslanci. DTM je krok, který je prvním základním vstupem do celé digitalizace stavebního řízení. Cílem DTM je vytvořit na území celé ČR bezešvou DTM, která bude znamenat garantovaný zdroj informací a tím zjednodušení stavebních řízení. V současné době je ČR v délce a komplikovanosti stavebního řízení na 157. místě ze 194 sledovaných zemí. Digitalizace by tento trend mohla výrazně změnit.

Jak Martin Kupka uvedl, spolu s HK, ICT Unií a celou řadou dalších aktérů, například správců sítí atp., se podařilo dát dohromady paragrafové znění podoby DTM a na to budou navazovat další důležité kroky. Zároveň se chystá kompletní redefinice stavebního řízení. Kromě DTM bude další součástí projektu Portál stavebníka, datové úložiště projektové dokumentace a datové úložiště všech stanovisek úřadů. Předpoklad spuštění DTM je rok 2023. Stejně jako všechny související záležitosti se zákonem o právu na digitální služby i digitální stavební

řízení bude tedy nabíhat postupně. Datum spuštění DTM bude sice až polovina roku 2023, ale zároveň je nutné upozornit, že v té době nebudou ještě k dispozici všechna potřebná data. Na začátku se bude jednat pouze o základní datovou sadu, která bude postupně doplňována a aktualizována.

V rámci Portálu stavebníka by měly být zprovozněny některé funkcionality, které by urychlily stavební řízení ještě dříve než v roce 2023. Protože například nejčastější chyby v rámci stavebního řízení vznikají v nepřesném určení okruhu účastníků řízení, bylo by vhodné, aby v rámci Portálu stavebníka byla k dispozici funkcionality, která by tento proces zjednodušovala a zpřesňovala.

ZÁVĚR

Vladimír Dzurilla závěrem konstatoval, že jakákoliv další digitalizace nebude možná bez rozvoje 5G sítí. Upozornil proto nejen na akční plán pro rozvoj sítí 5. generace 2.0, ale především na skutečnost, že i v tomto směru je potřeba, aby se zjednodušilo stavební řízení. V současné době platí, že ti, kteří se snaží umisťovat své vysokorychlostní technologie, narážejí na problémy – například věcná břemena znamenají často 25% z celkových nákladů atp.

Důležité ale je, že postupujeme i díky tomu, že veřejná správa spolupracuje s komerčním sektorem. Zákon o právu na digitální službu, Bank ID, DTM i rozvoj sítí jsou oblasti, v nichž dochází k posunu díky široké spolupráci jak mnoha státních institucí, tak i díky spolupráci s komerčním sektorem. Jak bylo řečeno, i díky této spolupráci bychom měli příští rok v září na dalším ročníku mikulovské konference slyšet konkrétní uživatelské zkušenosti.

Martin Kupka

PŘEDPOKLADY ÚSPĚŠNÉ DIGITÁLNÍ IDENTITY

V dnešní době, kdy se služby i produkty přesouvají do digitální podoby, je schopnost prokázat, že my jsme skutečně nezbytným předpokladem fungování. Severské země si s tímto poradily na výbornou a není to jen typickou severskou schopností se domluvit na společenském prospěchu. Norsko 74, Švédsko 78, Dánsko 85, Finsko 87. To jsou přibližné hodnoty penetrace digitální identity mezi obyvatelstvem v uvedených zemích.

Identitní schémata není možné přenášet z jedné země do druhé, v každé zemi jsou jiná východiska, odlišné právní prostředí a jiné zvyklosti. Přesto existují faktory či principy, které jsou předpokladem, aby identitní schéma mělo šanci na úspěch. Vedle severských zemí je tu totiž celá řada příkladů, které k úspěchu nevedly, a nově zavedená digitální identita se potýká s nízkou penetrací (např. Anglie či Německo si identitní platformou Verimi). Jaké jsou tedy hlavní faktory a co je podmínkou pro úspěšné zavedení digitální identity?

OBJEM NA PRVNÍM MÍSTĚ. Začít se zcela novou identitou, nebo propojit stávající? První možnost je technicky jednodušší, ale hlavním problémem je dosažení kritického počtu uživatelů pro používání. Když není dost uživatelů, nejsou odběratelé motivováni systém využívat. Proto se jeví jako jednodušší možnost dát k dispozici službu, kterou umí používat většina populace a je zejména okamžitě dostupná. Vysoká dostupnost zvyšuje poptávku na straně odběratelů, vyšší nabídka služeb láká další uživatele atd.

DŮVĚRA. Systém, který nemá záruky a důvěru v používání, se omezí na „povrchní“ služby a nikdy se nestane digitální službou na úrovni infrastruktury. Předávání identity je v digitálním světě postaveno výhradně na důvěře

se subjekty, které tyto služby poskytují, musí důvěrou veřejnosti disponovat. Jakékoliv prvky nedůvěry mohou celý systém zbytečně prodražit.

ZKUŠENOSTI. Je to bankovní sektor, který má dlouholeté zkušenosti s provozováním digitální identity. Má k dispozici řešení ověřená klienty a z důvodu bezpečnosti používá nejnovější technologie. Navíc díky zkušenosti z finančního sektoru umí předvídat fraudy a zneužití digitální identity.

Pohledem na severské země je zřejmé, že to byla zejména spolupráce bank, která vedla k úspěchu, protože právě banky jsou schopny naplnit uvedené principy. Nicméně neméně důležitým faktorem, který hrál roli i u severských zemí, je **spolupráce se státem**. Je to pouze stát, který může dát systému dostatečný právní status, a je to stát, který může vlastní nabídkou digitální identity otevřít občanům digitální svět.

Jan Blažek, ČSOB

SVĚTLÁ BUDOUCNOST EFEKTIVNÍHO VYUŽITÍ CLOUDOVÝCH SLUŽEB VE STÁTNÍ SPRÁVĚ?

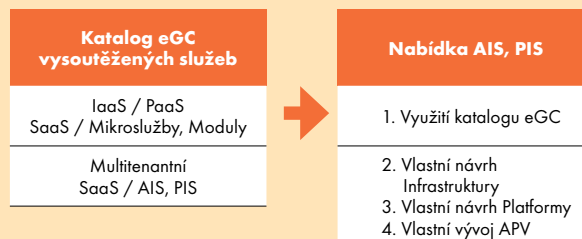
Na sklonku roku 2016 byly zahájeny analytické práce na programu využití cloudových technologií pro státní správu – projekt eGC ČR (nebo jednodušeji eGC). V listopadu 2018 vláda České republiky schválila výsledek práce RVIS, ustanovené pracovní skupiny pro eGC projekt, souhrnnou analytickou zprávu (SAZ), která popisuje projekt vybudování eGC. V průběhu dvouleté práce na SAZ se významně posunulo těžiště možného efektivního využití cloudových služeb ve státní správě ČR. Zpočátku byl důraz kladen na snížení nákladů a zajištění potřebné úrovně bezpečnosti informačních systémů státní správy využitím cloudových technologií pro sdílení infrastruktury a případně platformy systémů. V současnosti se díky standardizaci kontejnerových služeb a souvisejících orchestračních principů otevírají široké možnosti násobného využití aplikačního programového vybavení a specifického SW, podporujícího provoz IT v oddělených informačních systémech státní a veřejné správy.

Změnu těžiště efektivity využití možností cloudových služeb lze názorně popsat v následující časové ose:

- 2017: → **Re-host** – systémové zdroje jako služba pro AIS a PIS (IaaS);
- 2018: + **Re-platform** – IS platforma jako služba pro AIS a PIS (PaaS);
- 2019: + **Re-purchase** – multitenantní AIS/PIS, aplikace jako služba (SaaS);
- 2020: + **Re-design** – eGC aplikační moduly/mikroslužby jako služby k dispozici pro tvůrce AIS/PIS.

Prakticky to přináší možnost zásadní změny jak formy výběrových řízení, tak i architektury vývoje a následného rozvoje agendových (AIS) či provozních (PIS) informačních systémů. Uchazeč by měl k dispozici nejen standardní cloudové služby z veřejných cloudových katalogů na trhu, ale i služby specifikované v katalogu eGC, jež jsou vysoutěženy a provozovány pro některý z orgánů veřejné moci (OVM). Podmínkou efektivního využití cloudových služeb dle katalogu eGC je jak transparentnost ceny služby, tak její dostatečný popis technického i provozního charakteru, včetně možnosti ověření funkčnosti dané služby pro uchazeče v rámci výběrových řízení ve státní správě. Z pohledu uchazeče o vývoj/rozvoj ISVS půjde tedy o volbu, pro které části (moduly/služby) soutěženě-

ho ISVS využije již existujících služeb eGC a kde se rozhodne pro samostatný vývoj nebo nákup z komoditního portfolia HW/SW služeb IT.

Je evidentní, jaké výhody pro státní správu popsany způsob přináší:

1. snížení úrovně závislosti na jednom dodavateli – „tzv. Vendor-Lockin“;
2. snížení ceny za pořízení AIS, PIS;
3. snížení nákladů na provoz AIS, PIS;
4. snížení nákladů na rozvoj AIS, PIS;
5. zrychlení rozvoje APV, specifického pro státní správu.

Pavel Hrdlička, IBM

Portál občana

V Kraji Vysočina lze žádat o vyjádření k existenci sítí pomocí Portálu občana

Kraj Vysočina ve spolupráci se společností HRDLIČKA propojili službu UtilityReport a Portál občana prostřednictvím Národní identitní autority (NIA), čímž pomáhají rozšiřovat služby e-governementu. Díky integraci je nově možné podat hromadnou žádost o vyjádření k existenci sítí na území Kraje Vysočina zcela zdarma. Právě tato iniciativa může být dobrým podnětem k podobné aktivitě v oblasti elektronizace státní správy i pro ostatní kraje.

Vyjádření k existenci sítí snadno, rychle a online

Podání hromadné žádosti o vyjádření k existenci technické infrastruktury kompletně prostřednictvím webové aplikace – přesně to umožňuje služba UtilityReport. Díky tomu, že žádost je podána online, může být celý proces vyjádření hromadný, snazší a mnohem rychlejší. UtilityReport tak svými možnostmi napomáhá k plnění cílů e-governementu v procesu digitalizace stavebního řízení, za což služba získala v minulém roce i speciální ocenění „The Best 2018“ v kategorii projekty měst.

Službu UtilityReport provozuje firma HRDLIČKA od roku 2009. Za 10 let provozu bylo pomocí služby podáno více než 1,5 milionu žádostí o vyjádření a ročně se pomocí ní odešle více než 300 tisíc žádostí. V současné době podporuje službu 8 krajů. Společnost HRDLIČKA usiluje o to, aby tato aplikace fungovala jako veřejná služba občanům na co největším počtu míst. „Proces získání stavebního povolení je v České republice administrativně, časově i finančně náročný, a proto se snažíme, aby aplikace UtilityReport žadatelům o vyjádření k existenci sítí vše co nejvíce usnadňovala a aby službu mohli využívat občané ve všech krajích a městech naší země,“ vysvětluje ředitel marketingu a komunikace Mgr. Lukáš Opat ze společnosti HRDLIČKA.

V Kraji Vysočina lze nově k aplikaci UtilityReport přistupovat z Portálu občana

Skvělý příklad, jak se mohou města a kraje aktivně podílet na zapojení do elektronizace státní správy, představuje Kraj Vysočina, protože i díky jeho iniciativě byla aplikace integrována na Portál občana. „Podání žádosti k vyjádření o existenci technické infrastruktury bývá už sám o sobě dost náročný proces, ale s aplikací UtilityReport je pro občany vyřízení žádosti mnohem jednodušší. Chceme ale, aby to měli občané s vyřízením nejen stavebního povolení ještě snadnější, a právě proto jsme se rozhodli v našem kraji integrovat UtilityReport na Národní identitní autoritu a Portál občana,“ vysvětluje Ing. Petr Pavlinec, vedoucí odboru informatiky Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Digitální Česko a Portál občana

Portál občana, který provozuje Ministerstvo vnitra, představuje bránu k elektronickým službám státu v rámci projektu Digitální Česko. Díky němu mohou občané z hlavní stránky kontrolovat svůj kalendář, přijímat a odesílat zprávy datovou schránkou, monitorovat své doklady či využívat integrované služby. Dále pak mohou spravovat své základní údaje z různých registrů, ukládat vlastní doklady a další údaje, které jsou potřebné pro komunikaci s orgány státní správy. Ministerstvo vnitra spustilo Portál občana v roce 2018, v současné době nabízí téměř 20 služeb a UtilityReport patří k jedné z nich.

Jak celé propojení funguje

Pro přihlášení do aplikace UtilityReport přes Portál občana stačí, když si v něm přidáte v sekci Moje služby dlaždicí Vyjádření k existenci technické infrastruktury na území Kraje Vysočina, která se vám poté zobrazí na úvodní stránce. Po stisknutí tlačítka Žádost o vyjádření proběhne automaticky přihlášení, převzetí údajů a jejich vyplnění do formuláře nové žádosti, neboť po přihlášení uživatele na Portál občana prostřednictvím elektronické identifikace přebírá služba na rozhraní jeho e-identitu od NIA.

Do budoucna se připravuje integrace aplikace UtilityReport ve spolupráci s dalšími kraji, na jejichž území bude možné službu takto také využít. Právě proaktivita Kraje Vysočina v rámci elektronizace státní správy může být pro ostatní kraje velkou inspirací.

Připravované novinky v aplikaci

Samotná aplikace UtilityReport prochází neustálým vývojem a brzy v ní přibudou nové funkcionality a vylepšení. Uživatelé se mohou těšit na možnost automaticky rozesílat elektronické žádosti o vyjádření do podatelny ČEZ nebo na nové nástroje pro zakres záměrového území v mapovém okně za pomoci dat RÚIAN.

Ing. Petr Pavlinec,
vedoucí odboru informatiky,
Kraj Vysočina

ANO, CESTA K HYBRIDNÍMU CLOUDU JE SNADNÁ

VMware Cloud Foundation je schopné řídit aplikace a pracovní zátěž kdekoli, se stejnými lidmi, stejnými procesy a stejnými prostředky, což přináší úsporu času, zácivku, lidí a peněz.

V reakci na stále se zvyšující poptávku po rychlejších inovacích se organizace zamýšlejí nad přechodem k rychlejšímu IT modelu, orientovanému na služby, který využívá jak privátní, tak i veřejné „cloudy“.

Vysoce dynamické, agilní a dostupné aplikace, síťové, paměťové a zabezpečovací služby již nejsou obchodní výhodou – jsou pouze „nutností“ v zájmu zachování konkurenceschopnosti. Zatímco zákazníci uznávají potřebu završit cestu za hybridním „cloudem“ a SDDC, jsou současně konfrontováni s důležitými výzvami, kterými jsou:

- řízení a kontrola členité infrastruktury, jež vytváří operační komplexnost;
- lepší zabezpečení s cílem čelit kybernetickým útokům/hrozbám;
- sdílení/doručování servisních smluv na podnikové úrovni a současně udržení nákladů pod kontrolou;
- kontrola nad expanzí veřejného „cloudu“ poháněného „šedými“ informačními technologiemi;
- řízení rizik a nákladů vyloučením dodavatelů nebo výhradních zastoupení při prodeji „cloudu“.

S cílem pomoci zákazníkům urychlit cestu k reálnému hybridnímu „cloudu“, VMware uvedl na trh VMware Cloud Foundation, nejpokročilejší průmyslovou, hybridní „cloudovou“ platformu, která poskytuje úplný, softwarově definovaný soubor služeb pro práci s počítači, ukládáním dat, síťování, zabezpečení a cloud managementu. To umožní chod firemních aplikací – tradičních nebo kontejnerizovaných – buď v soukromém, nebo veřejném prostoru. VMware Cloud Foundation drasticky zjednodušuje cestu k hybridnímu „cloudu“ dodáním jediného/jednoduchého integrovaného řešení, které lze snadno umístit, řídit a udr-

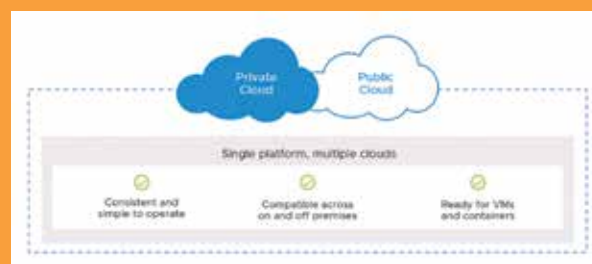
žovat v chodu pomocí integrovaného, automatizovaného managementu po dobu celého životního cyklu.

Jednotná architektura pro hybridní „cloud“

Na rozdíl od původních hardwarových distribuovaných infrastruktur, kde jsou služby svázané a závislé na fyzických zařízeních, softwarově definovaná architektura umožňuje vyčlenit a oddělit jak hardwarovou, tak i geografickou agnostiku. Logicky definované infrastrukturní zdroje se mohou překlenout přes datová centra, včetně těch, které jsou vlastněny uvedenou organizací, a také těch, které zajišťuje poskytovatel veřejného „cloudu“.

Představte si organizaci, která používá přesně stejnou infrastrukturní architekturu jako její poskytovatel „cloudové“ služby. Takový vzor by dovolil zmíněné organizaci posunout se k pohotovějšímu IT modelu, orientovanému na služby, který ovlivní jak privátní, tak i veřejný „cloud“ a ve své podstatě zavede opravdový hybridní „cloud“.

VMware může tuto vizi zavést do praxe a poskytnout zákazníkům pružnost, aby mohli používat svůj „cloud“ na pracovišti nebo ho užívat jako službu prostřednictvím veřejných „cloudových“ partnerů, a tak mít vliv na společný fond, který dodává konzistentní operační model napříč privátním a veřejným „cloudem“, který lze spravovat za použití stávajících dovedností a procesů (viz obr. 1).

Představení VMware Cloud Foundation

VMware Cloud Foundation představuje nejjednodušší způsob vybudování integrovaného hybridního „cloudu“. Poskytuje kompletní soubor služeb, definovaných softwarem, pro počítačové zpracování, ukládání, bezpečnost a „cloud“ management k provozování firemních aplikací – tradičních a kontejnerizovaných – v soukromém nebo veřejném prostoru. Snadno se ovládá prostřednictvím integrovaného automatizovaného řízení v celém životním cyklu.

VMware Cloud Foundation obsahuje VMware serverovou virtualizaci, VMware vSphere, která virtualizuje servery rozšířením jádrové hyperkontroly s integrovanými softwarově definovanými úložnými, systémovými/síťovými a zabezpečovacími prvky, jež lze pružně používat v on-premises nebo spravovat jako službu ve veřejném „cloudu“. S integrovanými operacemi „cloud“ managementu je konečným výsledkem hybridní „cloud“ platforma, která může překlenout soukromý a veřejný prostor a nabídnout stálý operační model založený na známých vSphere prostředcích a procesech. **To Vám poskytne svobodu spravovat aplikace kdekoli bez složitého přepisu aplikací.**

VMware Cloud Foundation poskytuje zákazníkům nejlepší možnou „cloud“ flexibilitu a svobodu. Na jednom konci spektra si může podnik/firma/společnost vybrat, zda bude zajišťovat privátní, on-premises „cloud“ a rozšiřovat ho do veřejného „cloudu“ pro vybrané aplikace a pracovní zátěže, například jako je DevTest, obnova po katastrofách nebo sezónní výkyvy. Společnosti mohou rovněž zvážit konsolidaci svých vnitřních datových center a privátních „cloudů“ a přenést více aplikací a pracovní zátěže do veřejného „cloudu“. Na druhé straně spektra mohou

společnosti redukovat vlastní infrastrukturu a přenést svůj on-premises „cloud“ do veřejného (viz obr. 3).

Rozmístění ve firmě

VMware Cloud Foundation poskytuje maximální flexibilitu ve výběru on-premises nasazení IT infrastruktury. Organizace mohou nakupovat plně integrované systémy od OEM partnerů, kteří poskytují řešení dle požadavků již v samotné výrobě. Následující integrované systémy jsou připraveny pro VMware Cloud Foundation: Dell EMC VxRack SDDC, Fujitsu PRIMEFLEX, Hitachi UCP RS and QCT QxStack.

Případně si mohou zákazníci obstarat softwarový balíček VMware Cloud Foundation od VMware a umístit ho na Ready Nodes, který je k dostání u prodejců serverových hardwarů. VMware Cloud Foundation podporuje širokou řadu vSAN ReadyNodes od celé škály vendorů, včetně Cisco, Dell EMC, Fujitsu, Hitachi Vantara, HPE, Lenovo a QTC, s cílem poskytnout maximální volnost výběru. Starost s umístěním VMware Cloud Foundation na vSAN ReadyNodes buď přebírají zákazníci na sebe, nebo mohou požádat o profesionální služby VMware PSO či jejich vybraného poskytovatele v partnerské komunitě VMware.

Spotřeba jako služba veřejného „cloudu“

Organizace, které se snaží zvýšit flexibilitu a také úspory z veřejného „cloudu“, již nejsou nadále omezovány umístěním infrastruktury VMware ve svých privátních datových centrech. VMware se stal partnerem vybraného počtu poskytovatelů VMware „cloudu“, včetně IBM Cloud, OVH, Rackspace, Century Link, Fujitsu a NTT a dodává infrastrukturní služby na základě Cloud Foundation formou předplatného. Navíc VMware Cloud na AWS podporovaný VMware Cloud Foundation je nabízen jako nový veřejný „cloud“, dodávaný, prodávaný a podporovaný VMware jako vyžádaná, pružně rozšiřitelná

služba zákazníkům. Smyslem je významně rozšířit ASW s VMware „cloud“ infrastrukturní platformu.

Tito partneři dodávají běžnou „cloud“ infrastrukturu do veřejného „cloudu“, který v zásadě integruje počítačovou, úložnou a síťovou virtualizaci. Firmy mají užitek ze schopnosti souvisle rozšiřovat svůj privátní „cloud“ do veřejných „cloudů“, zatímco poskytovatelé služeb nabízejí diferenciaci a přidanou hodnotu pomocí specifík vlastního modelu spotřeby služeb. Firmy jsou schopny řídit aplikace a pracovní zátěže kdekoli, se stejnými lidmi, stejnými procesy a stejnými prostředky, což přináší úsporu času, zácvičku, lidí a peněz (viz obr. 4).

Na podrobné detaily o službách třetích stran veřejného „cloudu“ podporované Cloud Foundation nahlédněte do veřejné dokumentace, kterou nabízí každý poskytovatel služeb.

Klíčové vlastnosti

Plně integrovaný, softwarem definovaný balík

VMware Cloud Foundation je integrace navržená/projektovaná jako jediné řešení celého, softwarem definovaného datového centra s garantovanou interoperabilitou, který zbavuje organizace potřeby zabývat se řešením složitých mezioperačních matic.

Služby v oblasti podnikového hodnocení

VMware Cloud Foundation je založen na VMware technologiích zaujímajících přední místo na trhu: VMware vSphere (compute), VMware vSAN (storage), VMware NSX (Networking a security) a vRealize Suite (operační management). Dodává pohotové firemní služby jak pro tradiční, tak i kontejnerové aplikace.

Pružnost ukládání a vysoký výkon

VMware Cloud Foundation je postaven na přední hyperkonvergované infrastruktuře VMware (VMware vSAN™) s All-flash výkonem, včetně kódování, deduplikace, komprese a mazání, a poskytuje pružné ukládání a drasticky zjednodušuje řízení uložení.

Samořídící operace

VMware Cloud Foundation umožňuje samořídící operace (vRealize Operations™, vRealize Log Insign™), počínaje aplikacemi a infrastrukturou konče, s cílem pomoci organizacím účinně plánovat, řídit a hodnotit SDDC. Uživatelé mohou provádět monitoring a odstraňovat potíže, aniž by ohrozili aplikaci, a také užívat automatické proaktivní řízení pracovní zátěže, vyvažování a odstraňování chyb.

Samoobslužná automatizace

VMware Cloud Foundation dodává automatizaci IT služby pro spuštění a následně operační management napříč hybridním „cloudem“ (VMware vRealize Automation™). Zákazníci mohou modelovat kompletní infrastrukturu ve formě blueprints (templates), které propojují počítačové, úložné, síťové a bezpečnostní zdroje. Blueprints zahrnují jak automatizaci, tak i strategii, a když jsou spuštěny, automaticky připraví inicializaci a životní cyklus všech komponentů a následně si vynutí přístup a zajistí potřebné změny.

Vestavěné vnitřní zabezpečení

VMware Cloud Foundation zajišťuje koncové zabezpečení pro všechny aplikace doručení síťové mikro-segmentace, distribuovanými firewalley a VPN, šifrováním VM, hypervisorů.

Řízení automatizované životnosti

VMware Cloud Foundation dodává jednoduchý management Vašeho prostředí s vestavěnou automatizací od dne 0 do dne 2 operací softwarové platformy.

- Rychlé rozmístění – VMware Cloud Foundation automatizuje ověřovací proces celé softwarové platformy, včetně rozmístění infrastruktury VMs, vytvoření řídicího clusteru, konfigurace úložiště, vytvoření clusterů a zprovoznění.
- Zjednodušené opravy a modernizace – VMware Cloud Foundation umožňuje snadnější opravy softwarové platformy (včetně VMware vCenter Server). „Cloud“ správci mají vyšší flexibilitu při výběru času a rozsahu modernizace.
- Zprovoznění infrastrukturního clusteru – umožňuje na požádání zprovoznit izolované infrastrukturní clustery a aktivovat tak rozdělení pracovní zátěže.

Hlavní „Use Cases“

„Cloud“ infrastruktura

S VMware Cloud Foundation získávají spotřebitelé řešení, jak provozovat plně virtualizovanou infrastrukturu. Správci „cloudu“ jsou schopni expandovat a zúžit základní infrastrukturu, aby uspokojili měnící se obchodní poptávku. S „cloudem“, který je postaven na špičkové virtualizační platformě, mají administrátoři flexibilitu umístit širokou škálu operačních systémů a aplikačních balíčků v rámci pronajatých VMs.

IT automatizace

Integraci správy služeb cloudu mohou zákazníci automatizovat infrastrukturu a doručování aplikací na základě vlastních potřeb den 2 operativní schopnosti napříč privátního i veřejného „cloudu“. VMware Cloud Foundation poskytuje management výkonu, kapacitní optimalizaci, real-time log analytiku a IT automatizaci ke zrychlení poskytování služeb a personifikovaný management, business-relevantní infrastrukturu, aplikační a zákaznický servis za současného zvýšení IT efektivity. Řízení založené na zásadách logického modelování aplikací zajišťuje to, že služby infrastruktury jsou doručovány dle potřeby a nastaveného SLA.

Hybridní „cloud“

VMware Cloud Foundation je jediné řešení na trhu, které zákazníkům poskytuje flexibilitu provozu stejné platformy on-premis a v prostředí veřejného poskytovatele „cloudů“. Organizace mohou vytvořit skutečný hybridní „cloud“ se společnou infrastrukturou a konzistentním provozním modelem, který propojuje datová centra uvnitř i vně a zaručuje jejich kompatibilitu, elasticitu a distribuovatelnost.

Virtuální Desktop

VMware Cloud Foundation pro VMware Horizon® přináší kompletní řešení pro nasazení VDI. Zjednodušuje plánování a design VDI infrastruktury založené na VMware Horizon, díky čemuž je nasazení VDI rychlejší a bezpečnější.

Moderní aplikace založené na kontejnerech/kubernetes

Očekává se, že moderní aplikace dynamicky porostou. Proto je nutné, aby byla základní infrastruktura a platforma schopna rychle škálovat a vyhověla tak požadavkům „cloud native“ aplikacím. Pro zajištění skutečné odolnosti a fault tolerance musí být platforma i základní infrastruk-

tura průběžně monitorována pomocí vestavěných samoopravných funkcí.

VMware Cloud Foundation automatizuje nasazení VMware Enterprise PKS prostřednictvím SDDC Manageru. V poslední verzi jsme Cloud Management funkce zdokonalili, abychom poskytli kompletní privátní „cloud“ s automatizovaným nasazením celé infrastruktury a aplikačních služeb. Toto řešení umožňuje neuvěřitelně snadné nasazení a správu VMware Enterprise PKS s integrovaným lifecycle managementem v jednom stacku. VMware Cloud Foundation automatizuje operace ode dne 0 až do dne 2 od nasazení, konfigurace a poskytování cloudové infrastruktury až po upgrade a opravy. Produkt VMware Enterprise PKS na serveru VMware Cloud Foundation Vám také poskytne kubernetes pro vývojáře.

Závěr

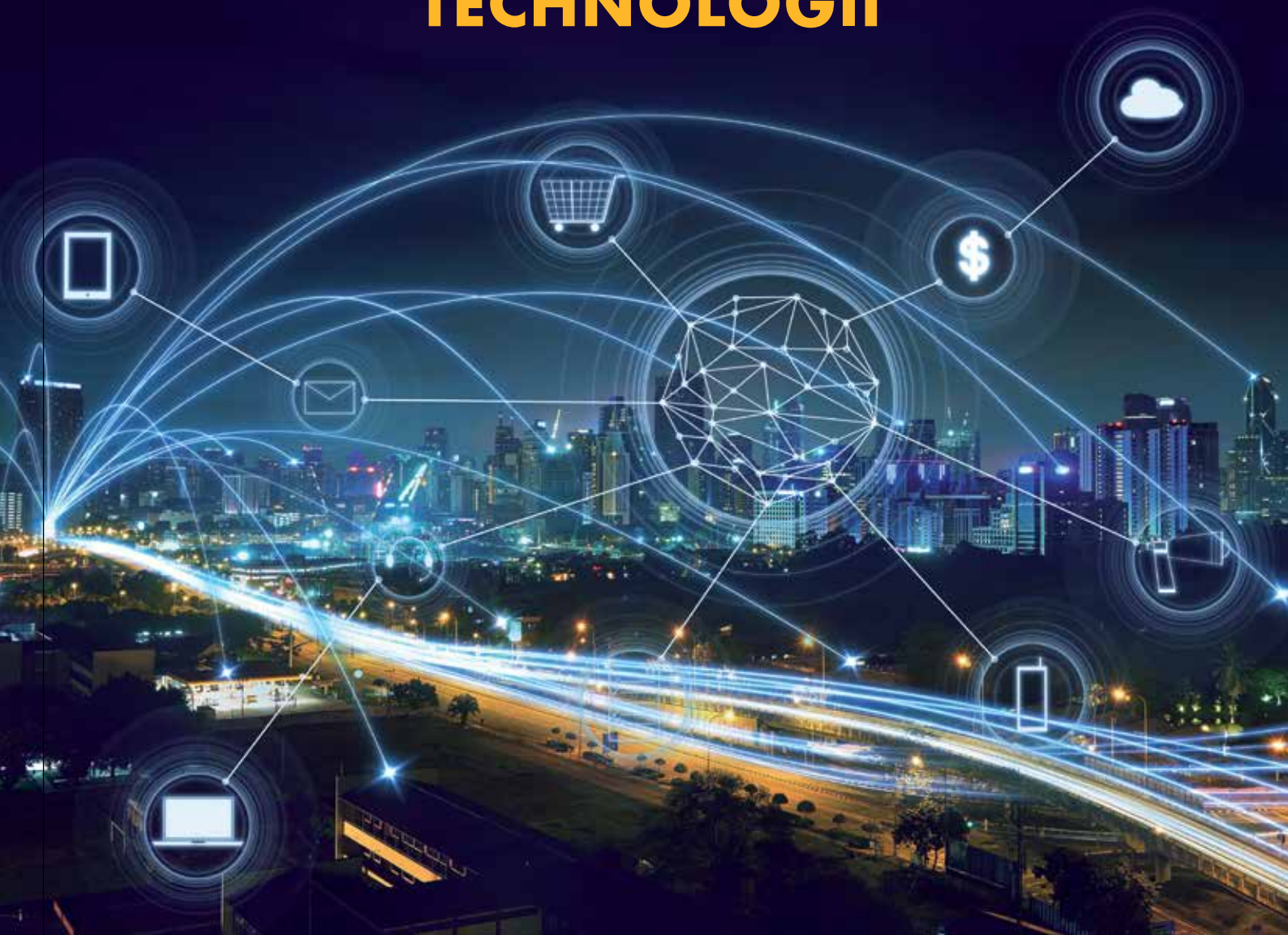
VMware Cloud Foundation umožňuje organizacím těžit z plné síly VMware market leadera v oblasti software definované architektury s vysokou mírou operativní efektivity pro privátní a veřejné „cloudy“. Výsledkem je, že VMware Cloud Foundation dramaticky zkracuje cestu k úplnému hybridnímu „cloudu“, čímž zvyšuje produktivitu administrátorů. Zákazníci mohou ve srovnání se starými hardwarem definovanými datovými centry dosáhnout následujících cílů:

- až 15x rychlejší doba uvedení na trh eliminováním složitých procesů kolem návrhu systému, testování, spuštění a konfigurace;
- zvýšení produktivity administrátorů až 2x, automatizace operací 2. dne, jako je oprava, aktualizace a monitorování;
- bezrizikové opakované nasazení IT infrastruktury kdykoli a kdekoli;
- až 40% snížení TCO v privátních „cloudech“;
- hardware je poskytován jako služba z veřejného „cloudu“ a tím dochází k eliminaci hardwarových nákladů;
- přenositelnost aplikací, částí infrastruktury mezi privátními a veřejnými „cloudy“.

Karel Rudišar,
senior system inženýr VMware

vmware®

KDE NAJÍT IT SPECIALISTY PRO VEŘEJNOU SPRÁVU ANEB PRŮVODCE INTENT-BASED TECHNOLOGIÍ

Veřejný sektor a státní správa se starají o potřeby občanů, poskytují veřejné služby a společnost s jejím posvěcením řídí. Doba se neustále mění a to se výrazně projevuje i ve způsobu fungování veřejné správy. Spolu s rozvojem společnosti roste i agenda, kterou se zabývá. Naštěstí nám moderní technologie zjednodušují naši práci a to platí pro všechna odvětví. Protože se technologie vyvíjejí, dokážou přebírat stále více z lidské činnosti. Bez moderních technologií bychom dnes řadu běžných věcí nebyli schopni udělat. Zvykli jsme si na ně. A již dávno se to netýká jen dělníků v továrnách, za které roboti vykonávají těžkou práci. Dnes může vhodně zvolené řešení zefektivnit i chod organizací, které se potýkají s nedostatkem IT specialistů.

ROLE TECHNOLOGIÍ VE STÁTNÍ SPRÁVĚ

Technologie jsou zde nejenom pro efektivnější fungování státní správy, ale také proto, aby nám, občanům, umožňovaly komunikovat a kooperovat s úřady rychleji a efektivněji. Tedy tak, jak to dříve nebylo možné. Úřad by neměl být synonymem pro byrokracii. Dnes chceme řešit maximum záležitostí bez návštěvy, mít možnost komunikovat online a odkudkoliv a to vše samozřejmě bezpečně.

Zajištění kyberbezpečnosti patří k nejpálčivějším tématům nejen státní správy. V řadě případů totiž neodpovídá potřebám dnešní doby a zejména úrovni schopností a možností, kterými disponují potenciální útočníci. Průměrné organizaci totiž trvá odhalení průniku do sítě 100 až 200 dní. Půl roku si tak hacker může v systému dělat, co se mu zlíbí. Tento čas je v dnešní digitalizované době nutné zkrátit na minuty, maximálně na pár hodin. Zabezpečení systému tak musí být jednou z priorit, nikoliv pouze doplňkem, protože chránit data svých občanů patří k důležitým funkcím veřejných institucí. Kde ale vzít dostatek odborníků?

Existuje několik důvodů, proč hledání IT specialistů připomíná herkulovský úkol. Jedním z nich je například daný rozpočet, který zpravidla není takový, jaký instituce potřebují. Navíc IT odborníci chybí úplně všude. Podle společnosti Grafton Recruitment bychom jich dnes v Česku potřebovali o 30 000 více. A bez nich lze jen obtížně zavádět technologické inovace, zejména je pak adekvátně spravovat, dohlížet na ně a ochraňovat je. Přitom s rostoucími požadavky na digitalizaci světa kolem nás, včetně státní správy, bude IT specialistů chybět stále více. Existuje však způsob, jak s tímto deficitem bojovat.

ŘEŠENÍ SE SKRÝVÁ V SÍTI

Základem všech moderních informačních technologií je infrastruktura. Ta přenáší data a informace, které potřebují úředníci i občané. Bez zařízení, jako jsou směrovače, přepínače, a bez softwaru, který je řídí, by všechny technologie od vstupních turniketů až po informační systémy byly nefunkční. Jedna britská banka si v roce 2017 spočítala, že pokud bude své informační technologie řídit „postaru“, tak místo tehdejších 8 000 IT specialistů bude už v roce 2020 potřebovat 48 000 lidí v IT oddělení. A tolik jich na trhu zcela jistě nesežene. Tento problém mohou řešit takzvané intent-based sítě. Jejich kouzlo tkví totiž v tom, že automati-

zace je opravdu na vysoké úrovni. Na co bylo dříve potřeba velké množství IT odborníků, dnes stačí jen zlomek. Tyto sítě odpovídají na problém, který řeší i státní správa a celý veřejný sektor. Přístup k IT architektuře proto musí reflektovat realitu nového digitálního světa. Změny se musí promítnout přes všechny síťové oblasti jak stávající, tak nově se formující. Musí dojít k jejich propojení novým způsobem.

INTENT-BASED SÍŤ V KOSTCE

Intent-based sítě jsou IT revolucí, která probíhá v pozadí, aniž by si toho běžní uživatelé všimli. U tradičních sítí nástroje neumožňují, aby byl záměr jednoduše a automatizovaně implementován až do úrovně koncových zařízení. Namísto toho musí IT odborníci konfigurovat každý síťový prvek, aby odpovídal zadání typu: „Potřebujeme, aby tuto aplikaci mohly využívat pouze tyto pobočky či úřady.“ A právě tato dovednost zásadním způsobem mění používání sítě. Správce sítě pouze specifikuje účel, neboli záměr, který chce do sítě promítnout. Nenastavuje tak krok po kroku každé zařízení, ale místo toho pomocí workflow rozhraní zadá, že chce, aby k serverům přistupovaly ty, či ony pobočky (právě to je tím záměrem). Nastavení následně probíhá automaticky na základě přednastavených politik a v souladu s bezpečnostními standardy. Příklady takového záměru je mnoho. Může se jednat o rozšíření aplikace z centrály i na pobočky, nebo zavedení aktualizované bezpečnostní politiky do určité části sítě. Záměrem může být i zprovoznění celého IT systému v nové pobočce. Za záměr tedy považujeme de facto každý úmysl, který vyžaduje konkrétní kroky a nastavení v síti.

Automatizace a bezpečnost ale nejsou jedinými klíčovými pilíři intent-based sítí. Všechna zařízení v síťové infrastruktuře poskytují obrovské množství telemetrických dat o tom, co se v síti, na konkrétním zařízení, s konkrétním uživatelem či s konkrétní aplikací děje. Na pozadí neustále probíhá kontextuální analýza takovýchto dat, která může vést k automatické či poloautomatické optimalizaci sítě. Tímto způsobem lze nastavit například i prioritizaci aplikací či dokonce plnění SLA pravidel.

Definovat záměr je poměrně jednoduché, pak je nutné přenést jej do praxe. K tomu, aby skutečně vše proběhlo tak, jak má, slouží tři hlavní funkční bloky. První z nich je překlad záměru (Translation), jeho spuštění (Activation) a zaručení (Assurance).

- **Translation:** Tento blok zahrnuje funkce, které se zaměřují na rozpoznání záměru. Ten může mít zcela jednoduchou podobu, například uživatelsky přívětivého grafického rozhraní. Další funkcí v bloku „Translation“ je harmonizace zachyceného záměru do takzvané modelové politiky, zpravidla pomocí architektury s kontrolérem. Záměr vyjádřený vstupními mechanismy je do takové modelové politiky přeložen. Tím je učiněn základní krok k využití automatizace a použití sofistikovaných kontrol konzistence a integrity.
- **Activation:** V tomto funkčním bloku se zajišťuje, aby odvozené modelové politiky byly rozšířeny do všech relevantních síťových prostředí. Funkce fyzické či virtuální sítě mohou být u intent-based sítích spravovány v různých prostředích (datových centrech, WAN sítích, na pobočkách či v kampusech) jediným IT týmem. Orchestrační funkce v intent-based sítích zajišťují rozšíření modelových politik do relevantních prostředí, což znamená, že daná politika může platit i pouze v části sítě předem dané.
- **Assurance:** Jedná se o klíčový funkční blok intent-based sítí. Assurance využívá kontextovou analýzu dat a zajišťuje mimo jiné i to, že záměr je proveden tak, jak je skutečně zamýšlen. Funkce Assurance musí pokrýt tři aspekty. Zprvu: musí neustále ověřovat chování systému intent-based sítí před, během a po nasazení. To znamená, že daná funkce sleduje události a aktuální stavy v síti. Algoritmy, jako jsou matematické modely, telemetrická analýza či strojové učení, garantují plynulý provoz sítě v daných prostředích i napříč nimi. Zadruhé: musí umět získat poznatky (insights) na základě probíhající analýzy, k čemuž se využívá strojové učení a umělá inteligence. Kromě ověřování současného stavu sítě s důrazem na záměr nabízí také sofistikovanější poznatky a správci vzhled do chování sítě. Může

tak například upozornit administrátora, který se chystá zasáhnout do sítě, že původní záměr nebude plněn, pokud k zamýšleným změnám dojde. Systém může také předvídat anomálie, které změny mohou způsobit či predikovat budoucí výkon sítě. Zatřetí: musí být v tomto funkčním bloku vyřešeny automatické opravy a optimalizace. Tento mechanismus zajišťuje, že záměr je v síti neustále plněn. Vždy ale záleží na nastavení dané politiky. Změny a opravy mohou být samozřejmě provedeny, ale zároveň lze nastavit, aby síť pouze doporučovala doporučení, podle kterých se správce sám rozhodne, jaké kroky chce podniknout, jinými slovy mohou tyto změny proběhnout automaticky či poloautomaticky.

HLADKÝ PŘECHOD K INTENT-BASED

Pro mnoho organizací bude přechod na plně funkční intent-based infrastrukturu během na delší trať, která bude vyžadovat propojení technologií již nakoupených a zcela nových. A právě možnost jednoduché kombinace již nasazených technologií s intent-based řešením hraje v evoluci sítí důležitou roli. Organizace tak nebudou typicky muset měnit celou svoji infrastrukturu naráz, ale jen ty zastaralé části, které nejsou na intent-based koncept připraveny. Modernizace infrastruktury a s ní i vstup veřejné sféry do digitalizované éry nemusí být drahou revolucí, ale optimální a hladkou evolucí, která zároveň přináší úlevu od problému s nedostatkem IT odborníků.

Zuzana Švecová,
Czech and Slovak Specialists Team Lead

FORTINET®

– víme jak vás ochránit

Vyžadujte bezpečnostní řešení, které pokryje celé spektrum vašich požadavků jak z pohledu výkonnosti, univerzálnosti, tak zároveň z pohledu na budoucí požadavky.

Budte připraveni na budoucí hrozby.

www.fortinet.com

První krok...

...k souladu s GDPR

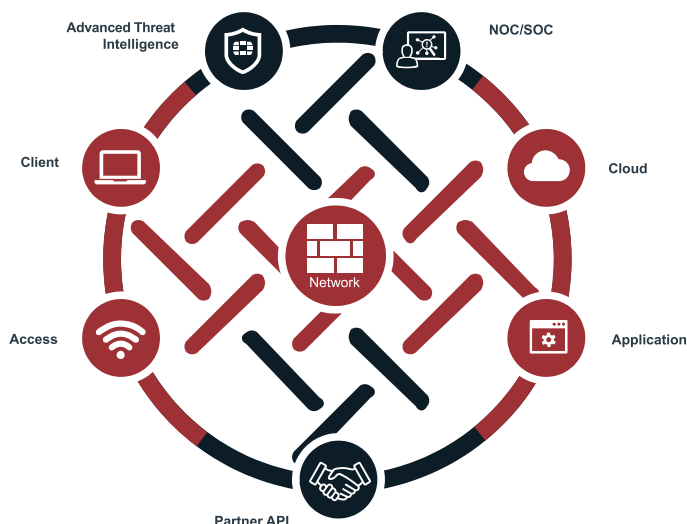

**FORTINET
SECURITY
FABRIC**

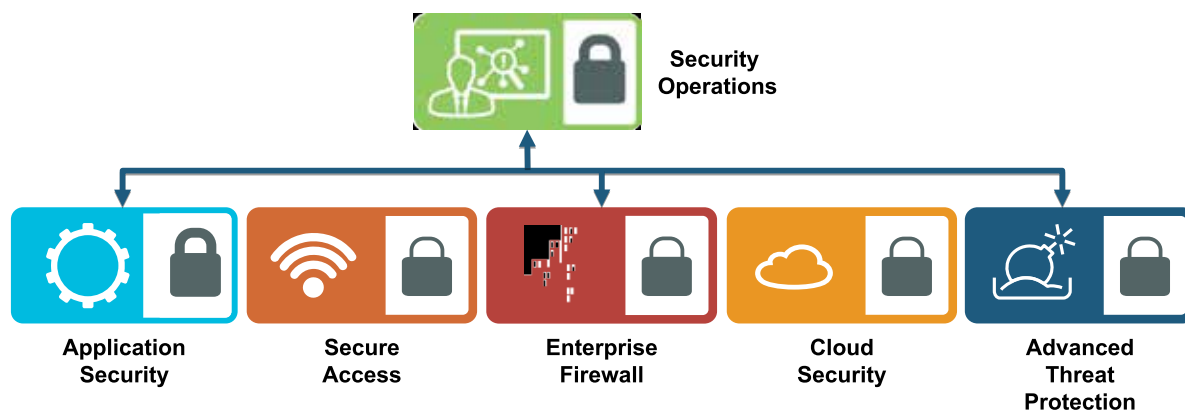
Broad

Powerful

AUTOMATed

Fortinet Security Fabric a jeho stavební prvky

NOVÉ ELEKTRONICKÉ SLUŽBY MĚSTA RÁJEC-JESTŘEBÍ

V roce 2018 rozhodli zastupitelé města Rájec-Jestřebí o realizaci projektu Rozvoj elektronických služeb úřadu. „Chtěli jsme především posílit schopnost práce s digitálními dokumenty, splnit legislativní požadavky eIDAS a GDPR a zároveň snížit oběh papírových dokumentů. Dále jsme chtěli usnadnit komunikaci s úřadem pomocí formulářů, zvýšit publicitu elektronických služeb a zvýšit informovanost občanů,“ říká starostka Mgr. Romana Synakieviczová.

Součástí tohoto projektu byly i úpravy systému GINIS, který je již pátým rokem páteřním informačním systémem města. Záslouhou výborného kolektivu pod vedením Mgr. Pavly Kotlánové, LL.M., tajemnice s dlouholetými zkušenostmi v oblasti IS ve veřejné správě, a podpory týmu konzultantů FPO Blansko se ukázalo, že i malý úřad dokáže v krátkém čase necelých čtyř měsíců zefektivnit svou práci. O shrnutí výsledků projektu jsme požádali paní starostku.

• Posílení práce s digitálními dokumenty

Nelze uvažovat o digitálních dokumentech, pokud systém nepodporuje práci s nimi od začátku do konce. Proto jsme spisovou službu, rutinně běžící již roky, doplnili o spisovnu elektronických dokumentů. Skládá se z několika modulů, jež v důsledku umožňují komplexní správu elektronických dokumentů, včetně možného přístupu do Národního digitálního archivu.

• Elektronické schvalování

Faktury podepisujeme pomocí elektronické podpisové knihy a neběháme již s nimi mezi našimi jednotlivými budovami a kanceláři.

• Zveřejňování dokumentů

Každý úředník si již nyní své dokumenty sám vyvěsí na elektronickou úřední desku a zároveň naplňuje požadavky GDPR pomocí nástrojů pro anonymizaci elektronických dokumentů.

• Pravost informací

Jako orgán veřejné moci musíme být schopni s vysokou mírou důvěryhodnosti prokazovat pravost informací o všech svých dokumentech. Toho jsme nyní schopni s pomocí souhrnného přehledu profilových informací v podobě přehledné generované sestavy v modulu Auditní stopa – Transakční protokol.

• Efektivní inventarizace

Každoroční inventarizace majetku byla po léta časovou zátěží pro celý úřad. V rámci projektu jsme evidovaný majetek identifikovali pomocí štítků s čárovým kódem

nesoucím údaj o inventárním čísle a další data. Inventarizace teď probíhá poměrně rychle a efektivně s pomocí inteligentního snímacího zařízení.

• Odstranění duplicit díky integraci

Integrace mezd, personalistiky a pokladny byla nutná, jelikož nám chyběly potřebné vazby mezi jednotlivými moduly tak, abychom již jednou pořízená data nemuseli pořizovat znovu na jiné místo. Letos máme ještě v plánu tuto kolekci doplnit o docházkový systém.

• Řešení životních situací

Náš Portál občana jsme rozšířili o formulářové řešení usnadňující komunikaci občana s úřadem. Díky velké různorodosti formulářů se jednalo o jednu z nejnáročnějších záležitostí při realizaci projektu.

• Přehled o investicích

Ekonomická data a snahu volených orgánů měnit a zlepšovat město přibližuje občanům webová aplikace Investiční mapa. Každý občan zde má možnost si najít, jak vedení města investovalo do jeho okolí či potřeb.

• Platby kartou na pokladně

Na pokladně městského úřadu mohou občané již uhrázovat poplatky platební kartou. Od začátku roku do cca poloviny měsíce dubna proběhlo 219 plateb kartou, což svědčí o velkém zájmu o tuto službu.

Romana Synakieviczová dodává, že na implementaci IS pro úřad této velikosti je nejdůležitější umět vybrat a určit, co ze škály modulů GINIS má pro město opravdu smysl, skutečně povede k jeho zefektivnění a více přístupní úřad občanům. „Na projektu si nejvíce ceníme toho, že všechna nasazená řešení, jak se říká, k něčemu jsou a všechny využíváme. Určitě již nyní zefektivňují naši práci. Občany o nových možnostech, které jim přinášíme, pravidelně informujeme v městském zpravodaji.“

MĚSTO MIKULOV PODEPISUJE ELEKTRONICKY

Město Mikulov si užívá výhod mobilní elektronické podpisové knihy (EPK). Tato aplikace je dostupná ve verzi pro mobilní telefony nebo tablety značky Apple nebo pro zařízení s operačním systémem Android.

Hlavním důvodem volby tohoto způsobu schvalování a podepisování dokumentů jedním tlačítkem odkudkoliv byla častá potřeba vyřízení naléhavých požadavků v rámci schvalovacího procesu dokumentů finanční kontrolou i pracovníky úřadu, kteří nejsou z různého důvodu (služební cesta, návštěva lékaře, nemoc atd.) přítomni ve své kanceláři. Aplikace po svém uvedení na trh postoupila do finále soutěže IT PRODUKT, kterou každoročně vyhlašuje časopis Computerworld. V ní jsou hlavními kritérii pro hodnocení především přínosy pro zákazníka a odlišnost od konkurence. Do finále tak postupují ty produkty, které jsou inovativní, disponují příznivou cenou nebo mají výrazně zjednodušené ovládání.

• Více než 500 „mobilních schválení“

Mobilní EPK funguje v zásadě jako klasický modul. Uživatelé mobilní verze mimo jednoduchého a intuitivního ovládání celé aplikace oceňují to, že si i na obrazovce telefonu mimo svoji kancelář mohou prostudovat veškeré související dokumenty a poté učinit rozhodnutí, zda dokument schválí, zamítnou nebo s vyjádřením předají k dalšímu zpracování.

• Jak to funguje?

Aplikaci elektronická podpisová kniha je možné stáhnout zdarma pro telefony Apple s operačním systémem iOS z obchodu App Store a nebo pro telefony s operačním systémem Android z obchodu Google Play. Po její instalaci zadá uživatel prostřednictvím QR kódu odkaz na příslušný zákaznickův server, pro který mobilní aplikace zprostředkuje přímou a zabezpečenou komunikaci s informačním systémem GINIS.

Po přihlášení pomocí jména svého účtu a příslušného hesla se pak dostane jak ke svým dokumentům aktuálně určených k vyřízení, tak i k archivu toho, co kdy v minulosti vyřizoval. Každý uživatel mobilní EPK se dostane do webové aplikace správa mobilních zařízení (SMZ), ve které má přístup k výše uvedenému QR kódu s odkazem, k přehledu jeho zařízení (jeden uživatel může mít aplikaci na více zařízeních současně) a k možnosti změny hesla pro přihlášení. Dále v ní může provést import certifikátu pro podepisování.

• Důležité je prokázat identitu

Někteří uživatelé by mohli mít k použití mobilní aplikace bez kvalifikovaného podpisu výhrady ve spojitosti s nároky nařízení eIDAS o „elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu“, které je platné od 1. 7. 2016. V této souvislosti zveřejnilo v roce 2018 Ministerstvo financí České republiky stanovisko č. 3/2018, podle kterého v případě elektronické finanční kontroly není nezbytné používat elektronický podpis. Pro účely řídicí kontroly je tedy postačující prokázání identity podepisujícího nezměnitelným záznamem v informačním systému (přihlášení pomocí přihlašovacího jména a hesla a informace o datu provedení záznamu).

GORDIC

SERVICE DESK MPSV

Příběh CA ServiceDeskManagera na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR se začal psát v roce 2015, kdy odpovědní zaměstnanci odboru provozu ICT, vedeného Mgr. Karlem Svitilem, začali s ohledem na zvyšující se počet dodavatelů služeb ICT pociťovat limity service deskového nástroje používaného do té doby. Z tohoto důvodu bylo na základě analýzy dostupných systémů a licencí rozhodnuto o využití produktu CA ServiceDeskManager. Důvody, které hovořily v prospěch CA ServiceDeskManagera, byly potřebné licence, které již byly ve vlastnictví MPSV, spektrum funkcí, které odpovídají potřebám MPSV, a dostatečné množství certifikovaných partnerů, kteří jsou oprávněni poskytovat jeho podporu a rozvoj. Pro obsluhu a správu systému bylo vytvořeno oddělení kompetenčního centra pod vedením Ing. Luboše Pachla, které zajišťuje spolu s místními správci první úroveň uživatelské podpory. Pro tyto pracovníky tvoří CA ServiceDeskManager hlavní pracovní nástroj řízení služeb ICT, a to jak poskytovaných interními zdroji, tak externí formou.

V roce 2016 byl certifikovaným partnerem společností ANECT, a.s., instalován systém CA SDM v pilotním režimu provozu. První řízenou službou v CA ServiceDeskManager MPSV se stala služba podpory komunikační a systémové infrastruktury rozsáhlé datové sítě MPSV, Úřadu práce České republiky (ÚP ČR) a Státního úřadu inspekce práce (SÚIP). V druhé fázi pilotního provozu v červnu 2016 bylo připojeno 5 dalších dodavatelů ICT služeb, čímž bylo dosaženo kompletního převodu z původního service deskového nástroje na CA ServiceDeskManager. K dnešnímu dni je integrováno již skoro 90 sledovaných jednotlivých služeb od 15 dodavatelů, a to jak ICT služeb, tak i některých dalších služeb poskytovaných v rámci organizace (např. alokace prezentační techniky apod.). Dodavatelem služeb podpory provozu a rozvoje CA ServiceDeskManager pro MPSV se v rámci otevřeného výběrového řízení stala společnost CA CEE, s.r.o.

Nasazení CA ServiceDeskManagera pro podporu Service Desku MPSV umožnilo všem koncovým uživatelům jednoduše zadat požadavek, dotaz nebo nahlásit chybu podle definovaného katalogu služeb a mít přehled o všech svých požadavcích a stavu jejich řešení, včetně informace, kterému konkrétnímu řešiteli je jejich požadavek přidělen k vyřešení. Uživatelé mohou vyhledávat ve znalostní bázi postupů, dokumentace, předpisů a dalších dokumentů k jednotlivým službám. Použitá aplikace přitom automatizuje opakující se činnosti, a tím je zrychluje a snižuje chybovost v dané oblasti a zajišťuje průběžnou a včasnou informovanost všech zúčastněných.

Pro řešitele v jednotlivých oblastech ICT i ostatních služeb ServiceDesk zajišťuje jednoznačné přidělování úkolů interním pracovníkům nebo externím dodavatelům podle jejich kompetencí a stanovených postupů, včetně okamžité informovanosti o přidělených a probíhajících úkolech a možné eskalace v případě neřešení přidělených úkolů nebo jejich zpoždění. Aplikace rovněž umožňuje řešitelům snadné sdílení informací a znalostí v rámci týmů. Tato výměna probíhá zejména mezi informatiky z první úrovně podpory. Integrovaný reporting zajišťuje možnost průběžného vykazování všech činností z hlediska jejich kvality i kvantity.

- **Počet požadavků a incidentů** odbavených je cca **6 000 měsíčně**.
- **Počet podporovaných uživatelů** je cca **15 000** na přibližně 350 pracovištích v rámci celé České republiky.
- **Celkový počet interních řešitelů**, zejména informatiků, na úřadech práce je cca **300**.

Základem fungování Service Desku MPSV je zavádění standardních procesů pro řízení služeb ICT podle doporučení ITIL. Mezi prioritní procesy, které byly zavedeny od počátku provozování Service Desku MPSV, patří správa katalogu služeb, správa požadavků a incidentů a správa úrovně služeb. Zároveň jsou v navazujících projektech postupně rozvíjeny nebo nově zaváděny další procesy, jako je řízení změn nebo správa ICT majetku a konfigurací. CA ServiceDeskManager je navržen pro podporu standardních procesů ITIL a s 12 certifikovanými procesy patří na trhu mezi nástroje s jejich nejširším pokrytím.

Business Intelligence – Analýza & Reporting

- Podpora rozhodování
- Ad-hoc reporting
- Definice a vyhodnocování KPI
- Analýzy trendů
- Drill down přístup k datům

Collaboration	Self-Service	Service Catalog Request Management	Incident & Problem Management	Knowledge Management	Change & Config. Management	Support Automation
<ul style="list-style-type: none"> • Zájmové skupiny • Diskusní fóra • Federované vyhledávání • Live chat • Neformální řešení otázek a problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • Mobilní přístup/portál/ticket • Hlášení incidentů • Požadavky na služby • Dotazy • Sledování postupu řešení • Znalostní dokumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektronický katalog služeb • Webový obchod pro uživatele • Sběr informací od uživatele • Schvalování nákladů/cen za služby 	<ul style="list-style-type: none"> • Automatizace ITIL procesu • Kategorizace a přidělení k řešení • Sledování SLA • Eskalace • Řešení • Hodnocení uživatelem • Reklamacce 	<ul style="list-style-type: none"> • Řízení životního cyklu dokumentů • Full-textové vyhledávání • Sledování úspěšnosti a zpětná vazba • Publikace a revize • Známé chyby • Dočasná a náhradní řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • Flexibilní workflow • Analýza rizik • Plánování změn • Analýza konfliktů • Analýza dopadu • Specifikace změn konfiguračních položek 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdálená diagnostika • Převzetí uživatelské plochy • Automatické konfigurační skripty

CMDB

- Discovery systémů, aplikací a vazeb
- Vizualizace konfiguračních položek a jejich vazeb
- Integrace mnoha zdrojů dat
- Configuration Audit and Change Facility – přímé řízení z Change Managementu

Architektura

- Multi-tenantní systém
- Otevřená pro konfigurace a customizace
- SOA – Web Services
- Orchestrace – automatizace a workflow
- Vysoce škálovatelná architektura
- Integrace
- Federalizace
- Široké možnosti autentizace

Mgr. Karel Svítíl říká:

„Jen ten úřad, který dokáže efektivně a jednoznačně řídit dodavatele služeb provozu ICT, se může dlouhodobě úspěšně vypořádat s úkoly plynoucími z elektronizace státní správy. Z naší zkušenosti není provoz ICT MPSV limitován vlastnostmi používaného nástroje, ale schopností uživatelů absorbovat množství změn, které generuje zavádění moderních postupů řízení služeb ICT.“

Pro podporu těchto procesů je v aplikaci CA ServiceDeskManager k dispozici samoobslužný portál pro koncové uživatele, jednotné workflow umožňující konfigurovat libovolné procesy zahrnující jak manuální kroky přidělované řešitelům, tak automatizované akce v externích aplikacích a také reportovací nástroj poskytující grafické a textové přehledy a reporty.

CA ServiceDeskManager patří mezi nástroje s největší instalovanou bází v České republice. Po řadu let jej úspěšně využívá řada komerčních firem i státních organizací. Kromě resortu MPSV je CA ServiceDeskManager úspěšně nasazen např. na Ministerstvu obrany ČR, Českém úřadě zeměměřičkém a katastrálním (ČÚZK), Správě základních registrů (SZR), Státní pokladně – centru sdílených služeb (SPCSS) nebo Národní agentuře pro komunikační a informační technologie (NAKIT).

Mgr. Karel Svítíl,
vedoucí oddělení řízení projektů ICT, MPSV
Dr. Jaromír Šlesinger,
vedoucí technického týmu, CA CEE s.r.o.

ca A Broadcom
technologies Company

SPRÁVNÉ INFORMACE A SEHRANÝ TÝM
VÁS VŽDY BEZPEČNĚ PŘIVEDOU DO CÍLE.

V OSOBNÍM I PRACOVNÍM ŽIVOTĚ
SE PODMÍNKY ČASTO MĚNÍ.
SPRÁVNÉ INFORMACE VÁM UMOŽNÍ
ZVOLIT IDEÁLNÍ SMĚŘ.
PROTO JSOU ZDE INFORMAČNÍ SYSTÉMY ICZ.

[VÝROBA] [OBRANA] [FINANCE] [DOPRAVA] [ENERGETIKA] [ZDRAVOTNICTVÍ] [VEŘEJNÁ SPRÁVA] [TELEKOMUNIKACE]

[www.iczgroup.com]